

SPRÁVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

„ÚZEMNÝ PLÁN OBCE OSIKOV“

v rozsahu podľa přílohy č. 5 zákona č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov

Obsah:

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	5
I. Základné údaje o obstarávateľovi	5
1. Označenie	5
2. Sídlo.....	5
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu	5
obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích.....	5
podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a.....	5
stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej	
dokumentácii a miesto na konzultácie :	5
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii	5
1. Názov :	5
2. Územie.....	5
3. Dotknuté obce :	5
4. Dotknuté orgány :	5
5. Schvaľujúci orgán.....	6
6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice	6
B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA.....	6
I. Údaje o vstupoch.....	6
1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber	6
2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), ...	7
odkanalizovanie	7
3. Suroviny – druh, spôsob získavania	7
4. Energetické zdroje – druh, spotreba	7
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru	8
II. Údaje o výstupoch	8
1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna.....	8
a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania.....	8
emisií	8
2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, ČOV), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.....	9
3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi	9

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)	9
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné, zdroj a intenzita)	10
6. Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)	10
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	10
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	10
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	10
1. Horninové prostredie – geologická charakteristika riešeného územia, inžinierskogeologické vlastnosti, geodynamické javy, ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery , stav znečistenia horninového prostredia	10
2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť.....	12
3. Ovzdušie.....	13
4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody	14
vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd	14
5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.....	16
6. Fauna a flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, biotopy, významné migračné koridory živočíchov.....	16
7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana, ekologická stabilita	22
8. Chránené územia a ochranné pásma podľa osobitných predpisov (napr. chránené územia národnej siete, chránené územia sústavy NATURA 2000, chránené vodohospodárske oblasti), územný systém ekologickej stability.....	24
9. Obyvateľstvo – demografické údaje sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)	27
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.....	29
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality.....	29
12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)	29
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov	30
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	30
1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti	30
v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, ...	30

narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činností pre dotknuté obce, iné vplyvy	30
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy	32
a geomorfologické pomery	32
3. Vplyvy na klimatické pomery	32
4. Vplyvy na ovzdušie	33
5. Vplyvy na vodné pomery	33
6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)	34
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy	35
8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny	37
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, na územný systém ekologickej stability	37
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	39
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	39
12. Iné vplyvy	39
13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich	39
porovnanie s platnými právnymi predpismi	39
14. Zhodnotenie splnenia požiadaviek zo stanovísk k oznámeniu	40
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	43
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)	43
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	44
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovávaní správy o hodnotení	44
VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie	44
IX. Riešiteľ - autor správy o hodnotení, podpis riešiteľa	45
X. Zoznam doplnujúcich analytických správ a štúdií, ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení	45
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného	45
zástupcu navrhovateľa	45

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie: **Obec Osikov**
2. Sídlo: **Osikov 57, 086 42 Hertník**
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii a miesto na konzultácie :

Obstarávateľ: Obec Osikov, okres Bardejov, zastúpená starostom obce,
starosta Ing. Jozef Kvokačka, PhD.

Adresa: Obecný úrad Osikov, Osikov 57, 086 42 Hertník.

Kontakt: starosta 0948 919 495, e-mail: obecosikov@obecosikov.sk.

Osoba s odb. spôsobilosťou na obstarávanie ÚPD: Ing. Stanislav Imrich,
kontakt: 0917 566 851, e-mail: stanimsro@gmail.sk.

Spracovateľ: Ateliér URBEKO s.r.o., Konštantínova 3, 080 01 Prešov,
051/77 220 71, 0905 371 634, e-mail: urbeko.urbeko@gmail.com.

Miesto na konzultácie: Ateliér URBEKO s.r.o., Konštantínova 3, 080 01 Prešov,
kontakt: 051/77 220 71, 0905 371 634, e-mail: urbeko.urbeko@gmail.com.

a

Obecný úrad Osikov, Osikov 57, 086 42 Hertník, e-mail:
obecosikov@obecosikov.sk.

Hlavný riešiteľ: Ing.arch. Vladimír Ligus, AA SKA č.1129, Ateliér URBEKO s.r.o.

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov : Územný plán obce Osikov
2. Územie : Prešovský kraj, okres Bardejov, obec Osikov, katastrálne územie Osikov,
kód obce 519707, číslo k.ú. 844454.
3. Dotknuté obce :
Raslavice, Vaniškovce, Bartošovce a Fričkovce v okrese Bardejov,
Geraltov a Terňa v okrese Prešov.
4. Dotknuté orgány :
- Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, odd. ochrany prírody a vybraných
zložiek ŽP kraja,

- Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
- Okresný úrad Prešov, odbor výstavby a bytovej politiky, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
  - Okresný úrad Bardejov, odbor starostlivosti o životné prostredie, Dlhý rad 16, 085 01 Bardejov
  - Okresný úrad Bardejov, Pozemkový a lesný odbor, Dlhý rad 17, 085 01 Bardejov
  - Okresný úrad Bardejov, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Dlhý rad 16, 085 01 Bardejov
  - Krajský pamiatkový úrad v Prešove, Hlavná 115, 080 01 Prešov
  - Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Bardejove, Kuzmányho 18, 085 06 Bardejov
  - Regionálna veterinárna a potravinová správa Bardejov, Stocklova 34, 085 01 Bardejov
  - Obvodný banský úrad, Timonova 23, 040 01 Košice
  - Úrad Prešovského samosprávneho kraja, Odbor regionálneho rozvoja, oddelenie ÚP a ŽP, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov
  - Obec Raslavice, Hlavná 154/30, 086 41 Raslavice
  - Obec Vaniškovce, Vaniškovce 38, 086 41 Raslavice
  - Obec Bartošovce, Bartošovce 148, 086 42 Hertník
  - Obec Fričkovce, Fričkovce 103, 086 42 Hertník
  - Obec Geraltov, Geraltov 35, 082 67 Terňa
  - Obec Terňa, Hlavná 119/58, 082 67 Terňa

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo Osikov.

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Aktivity a zámery návrhu územného plánu obce Osikov sa týkajú riešeného katastrálneho územia Osikov s možnými (pozitívnymi) dopadmi na susediace katastrálne územia, nepresahujú štátne hranice Slovenskej republiky.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber

Katastrálne územie obce Osikov má výmeru 1387,39 ha. Z toho na lesné pozemky pripadá 667,1 ha (48,1 %). V rámci poľnohospodárskej pôdy orná pôda dosahuje 316,6 ha (22,8 %), zostatok tvoria najmä trvalé trávne porasty vo výmere 297,6 ha (21,4 %). Zastavaná plocha dosahuje 103,1 ha (7,4 %).

Pre navrhovanú výstavbu predovšetkým v extraviláne územný plán navrhuje záber pozemkov pôvodne využívaných ako poľnohospodársky pôdny fond. Záber poľnohospodárskeho pôdneho fondu bude vyhodnotený až po dopracovaní návrhu územného plánu podľa pripomienok z procesu prerokovania. Vyhodnotenie perspektívneho záberu PPF bude po procese prerokovania podaný formou samostatných príloh.

V rámci poľnohospodárskej pôdy sa bonitované pôdno-ekologické jednotky zaradené do 1. – 4. kvalitatívnej skupiny v riešenom katastrálnom území nevyskytujú.

Nenavrhuje sa záber lesného pôdneho fondu.

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie

Pitná voda. V obci je vybudovaný verejný vodovod, je súčasťou Podčergovského skupinového vodovodu, realizovaného pre 10 susediacich a okolitých obcí (vrátane Osikova). V obci existuje rozvodná vodovodná sieť.

Zdroje. Prírodné zdroje skupinového vodovodu sa nachádzajú v katastrálnych územiach obcí Hertník a Fričkovce. Z uvedených zdrojov je voda do obce Osikov privádzaná prírodným vodovodným radom DN 160 z vodojemu Osikov s kapacitou 250 m³, vybudovanom na severozápadnom okraji katastra Osikova.

Katastrom obce z vodojemu je vedený aj zásobovací rad DN 160 do Raslavíc.

Kanalizácia. V obci je vybudovaná splašková verejná kanalizácia v rámci súčasného zastavaného územia obce a v aj v časti určenej na výstavbu navrhovaných lokalít.

Obecná kanalizácia je súčasťou skupinovej kanalizačnej sústavy obcí Osikov a Fričkovce. Likvidácia odpadových vôd je zabezpečovaná v Čistiarni odpadových vôd (ČOV) Osikov na východnom okraji obce. Ako recipient takto vyčistených odpadových vôd slúži Osikovský potok.

Odvádzanie zrážkových vôd. Povrchové zrážkové vody z miestnych komunikácií a z cesty III. triedy sú prirodzene odvádzané systémom rigolov s vyústením do Osikovského potoka.

3. Suroviny – druh, spôsob získavania

V katastrálnom území obce Osikov výhradné ložiská chránených ložiskových území, výhradné ložiská OVL, výhradné ložiská nevyhradeného nerastu, návrhy prieskumných území, prieskumné územia určené, ani staré banské diela nie sú evidované.

4. Energetické zdroje – druh, spotreba

Zásobovanie elektrickou energiou. Riešená obec je na elektrickú energiu napojená zo vzdušnej siete 22 kV linkou, pripojenou na linku č. 600, vedenej z ES Bardejov.

V obci sa nachádza 5 vonkajších stĺpových trafostaníc (na Potočnej ulici, Družstevnej ulici pri hospodárskom dvore, Mlynskej ulici, Športovej ulici a na Hančíkovej ulici pri hospodárskom dvore). Celkový inštalovaný výkon v obci je 1160 kVA.

Distribučná NN sieť v obci je vo vyhovujúcom stave, bola zrekonštruovaná.

Vonkajšie osvetlenie zabezpečujú výbojkové svietidlá na podporných bodoch distribučnej nízkonapäťovej siete.

Východnou časťou katastra obce vedie trasa VVN 2x110 kV č. 6755/6756, spájajúceho ES Prešov 1 a ES Bardejov.

Zásobovanie plynom. Obec Osikov je plynofikovaná, v časti domácností sa používa aj palivové drevo. Zdroj distribúcie zemného plynu prevádzkuje Slovenský plynárenský priemysel, a.s.

Vo východnej časti katastra obce Fričkovce sa nachádza regulačná stanica plynu s výkonom 1200 m³.hod.⁻¹, ktorá je napojená na VTL rozvod DN 200 PN 4,0 MPa (Prešov – Bardejov). Uvedená regulačná stanica zásobuje plynom obce Fričkovce a Osikov.

Miestne úseky časti plynovodu v jednotlivých častiach obce sú realizované ako kombinácia strednotlakových a nízkotlakových rozvodov.

Zásobovanie teplom. V obci nie je, ani sa nenavrhuje nijaký systém centrálného zásobovania teplom. V súčasnosti zdrojom tepla je čiastočné využívanie tuhých palív a predovšetkým zemný plyn.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Nadradenú cestnú sieť na území obce tvorí cesta III. triedy č. 3491 Raslavice – Kľušovská Zábava, posilní ju navrhovaná cesta III. triedy Osikov – Bartošovce. Uvedené cesty spolu s miestnymi komunikáciami na Obecnej a Mlynskej ulici a ulici Úvoz tvoria základný komunikačný systém obce (ZÁKOS), zabezpečujú dopravu k sídlu, v obci v rámci miestnej obslužnej dopravy; ich pripojenie na cesty regionálneho významu.

Ostatné automobilové komunikácie tvoria obslužný komunikačný systém, ktorý zabezpečuje dopravnú obsluhu k všetkým objektom a pozemkom na území obce.

Šírkové a technické parametre ZÁKOSu a komunikácií miestnej obslužnej dopravy prezentuje návrh spracovávaného územného plánu.

Mimo zastavané územie v prístupe k pozemkom majú slúžiť spevnené účelové komunikácie. Spevnené komunikácie majú viesť ku všetkým trvalým stavbám, k poľnohospodárskym obhospodarovaným pozemkom a k lesným pozemkom budú stačiť nespevnené účelové cesty.

Základné komunikačné siete v riešenom území obce – úseky ciest III. triedy v prieťahu obce je potrebné doplniť v celom úseku o jednostranný chodník a o niky pre autobusové zástavky a tiež o spomaľovacie ostrovčeky.

Ostatné miestne komunikácie s obslužnou funkciou je potrebné upraviť na vhodné kategórie s potrebným vybavením (jednostranné chodníky a zelené pásy pre uloženie inžinierskych sietí), komunikácie dopravne málo zaťažené s absenciou predpokladu na rozširovanie je potrebné premeniť na tzv. upokojené komunikácie.

Je potrebné riešiť aj úseky s nevyhovujúcimi križovatkami s nedostatočným rozhľadom.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií

Riešené územie sa nachádza v relatívne značnej vzdialenosti od významných zdrojov znečistenia na nadregionálnej a republikovej úrovni. V riešenom území v súčasnosti nie je navrhovaný nijaký väčší zdroj znečistenia ovzdušia.

Všeobecne zdrojmi znečisťovania ovzdušia sú sídlo a cestná automobilová doprava.

V sídle vykurovanie, varenie a príprava teplej úžitkovej vody v existujúcej aj navrhovanej zástavbe bude decentralizovaným systémom. Prevažujúcim palivom je zemný plyn, doplnkovým palivom drevo (polutanty pochádzajú predovšetkým zo spaľovania dreva v lokálnych kúreniskách), spotrebiče sú zaradené medzi malé zdroje znečistenia ovzdušia. Žiaduce je rozvíjať využívanie obnoviteľných zdrojov energie ako sú slnečná energia a tepelné čerpadlá a znižovať používanie pevných palív.

Druhým najväčším zdrojom znečisťovania ovzdušia po pevných palivách je automobilová doprava.

Do obce Osikov vedie cestná komunikácia Raslavice – Hertník – Kľušovská Zábava. Cesta prechádzajúca obcou je mierne dopravne zaťažená, t.z., že miera znečisťovania ovzdušia

z automobilovej dopravy je relatívne nízka a je tu predpoklad, že so zvyšujúcim sa podielom ekologicky vhodnejších pohonných médií sa zvyšovať nebude.

2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, ČOV), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania

Kanalizácia. V obci je vybudovaná splašková verejná kanalizácia v rámci súčasného zastavaného územia obce a v aj v časti určenej na výstavbu navrhovaných lokalít.

Obecná kanalizácia je súčasťou skupinovej kanalizačnej sústavy obcí Osikov a Fričkovce. Likvidácia odpadových vôd je zabezpečovaná v Čistiarni odpadových vôd (ČOV) Osikov na východnom okraji obce. Ako recipient takto vyčistených odpadových vôd slúži Osikovský potok.

ČOV slúži kapacitou 75 785 m³. rok⁻¹ pre skupinovú kanalizáciu Fričkovce – Osikov.

Za predpokladu nárastu počtu obyvateľov Fričkoviec a Osikova je potrebné do výhľadového roku 2040 pripraviť jej intenzifikáciu alebo rozšírenie (termín realizácie by mal závisieť od skutočného nárastu množstva do ČOV pritekajúcich splaškových vôd).

Odvádzanie zrážkových vôd. Povrchové zrážkové vody z miestnych komunikácií a z cesty III. triedy budú odvádzané systémom rigolov s vyústením do Osikovského potoka.

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi

Celková suma odpadov vyprodukovaná obyvateľstvom Osikova nie je známa. V súčasnosti rodinné domy a zariadenia občianskej vybavenosti sú a budú vybavené 110 l zbernými nádobami na odpad a nádobami alebo vrecami na odpad, plánuje sa separácia odpadu.

Vývoz domového, ale aj separovaného odpadu je zabezpečovaný zmluvným vývozcom.

Tekuté odpady sú a budú odvádzané verejnou kanalizáciou do existujúcej ČOV, situovanej na východnom okraji obce Osikov.

Návrh územného plánu počíta s vybudovaním kompostoviska pre hospodárenie s biologickým odpadom a zberného dvora pri futbalovom ihrisku.

V riešenom území sa mimo zastavaného územia vyskytujú divoké (neriadené) skládky odpadu, tie by mali byť postupne odstránené a zhodnotené, veľkokapacitné kontajnery by mali vylúčiť možnosť ukladania divokých skládok.

V katastrálnom území obce je evidovaná Skládka komunálneho odpadu za potokom Diaľne ako environmentálna záťaž, ako druh činnosti je tu vykazovaná „skládka komunálneho odpadu“, so stredným stupňom priority EZ (K35-65), registrovaná ako: A – pravdepodobná environmentálna záťaž. Podľa overených informácií je skládka sanovaná, povrch rekultivovaný, priestor po skládke je porastený vysadenou borovicovou remízkou.

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)

Hluk v obci a jej katastri pochádza prevažne z prevádzky motorových vozidiel na cestných komunikáciách a z prevádzky poľnohospodárskych strojov. Vzhľadom k intenzite dopravy, ktorá je na cestnej komunikácii v úseku Raslavice – Osikov – Fričkovce – Hertník – Šiba - Kľušov relatívne malá, v riešenom území sú hlukové pomery podlimitné.

Zdroje dlhotrvajúcich alebo trvalých vibrácií sa v riešenom území nevyskytujú.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné, zdroj a intenzita)

Radónové riziko z geologického podložia je v hrubých rysoch v katastrálnom území obce Osikov vrátane sídla nízke, časť katastra na juhovýchode v okolí hraničného Poddubinského potoka leží v časti so stredným radónovým rizikom. Uvedená informácia limituje vhodnosť stavebného využitia územia so stredným radónovým rizikom (vo vzťahu k zákonu č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhl. MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie žiarenia z prírodného žiarenia).

6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

V krajine riešeného územia nie sú zaznamenané významné terénne úpravy, ani iné podstatné zásahy do krajiny, tie vzniknú pri realizácii viacerých zámerov návrhu územného plánu, spojených predovšetkým s výstavbou rodinných domov na nových plochách i v prelukách v zastavanom území, s výstavbou (resp. zriadením) športovo-rekreačných plôch, vodných plôch a poldrov, s výstavbou plánovanej cestnej komunikácie III. triedy Osikov – Bartošovce a s výstavbou niektorých spevnených účelových komunikácií.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Katastrálne územie obce Osikov sa administratívne nachádza v okrese Bardejov v Prešovskom kraji. Katastrálnymi hranicami je vymedzené katastrálne územie vo výmere 1387,39 ha, zároveň je vymedzené voči susedným šiestim katastrálnym územiám – Raslavice, Vanišovce, Bartošovce a Fričkovce v okrese Bardejov a Geraltov, Terňa v okrese Prešov.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie – geologická charakteristika riešeného územia, inžinierskogeologické vlastnosti, geodynamické javy, ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery, stav znečistenia horninového prostredia

Geologická charakteristika riešeného územia

Katastrálne územie obce Osikov je dominantne budované treťohorným paleogénnym flyšom – v terciérnom flyšovom pásme. V detailnom rozložení odlišných stavebných prvkov katastrálne územie obce Osikov je výsledkom pestrejšej geologickej stavby v rámci flyšového pásma, čiastočne aj kvartéru sústredeného po oboch stranách pozdĺž existujúcej hydrologickej siete.

Kvartér (štvrtohory) predstavujú pozdĺž korýt hydrologickej siete (vodných tokov) fluvialne sedimenty, prezentované piesčitými štrkami, hlinitými štrkami, hlinami a ílmi pleistocénneho

veku (staršie štvrtohory) a veku holocénneho (tvorba sedimentov v rozsahu súčasnej geologickej doby).

Terciér (treťohory) flyšového pásma v riešenom území predstavujú sedimenty tzv. magurskej tektonickej jednotky, prezentované dvomi litofaciálnymi jednotkami – bystrickou a krynickou (čergovskou). Obe litofaciálne jednotky náležia do tzv. ombronskej geotektonickej jednotky.

Sedimenty bystrickej litofaciálnej jednotky reprezentuje v riešenom území tzv. maľcovské súvrstvie vrchného eocénu až spodného oligocénu, v rámci súvrstvia sú to sivé vápnité ílovce a pieskovce. Toto súvrstvie v katastrálnom území obce Osikov prakticky obklopuje sídlo Osikov, vyskytuje sa zhruba od východného okraja susediacej obce Fričkovce na západe po vodný tok Sekčov (resp. po teleso železničnej trate) na východe, na severe katastra je obmedzené katastrálnou hranicou obce pod kótou 381, na juhu je výskyt jednotky zhruba limitovaný priebehom vodného toku Potôčik.

Krynickú (čergovskú) litofaciálnu jednotku v riešenom území predstavuje jednak tzv. spodné maľcovské súvrstvie a tzv. čergovské súvrstvie.

Spodné maľcovské súvrstvie vo forme tzv. strihovského súvrstvia je budované hrubopsamitickým flyšom s pieskovcami so závalkami ílovcov a mikrokonglomerátmi (mikrozlepcami) stredného a vrchného eocénu. V katastrálnom území obce Osikov sa súvrstvie vyskytuje zhruba JV od obce po Poddubinský potok a kótu 445.

Čergovské súvrstvie buduje pieskovcovým flyšom (piesčité ílovce a hrubozrnné pieskovce stredného eocénu) južnú a juhozápadnú časť katastra Osikova, v teréne vymedzenú lesmi kóty Buč (509) a lesmi Čergova, zhruba medzi kótami 437, 677, 527 a prameniskom Osikovského potoka.

Ložiská nerastných surovín

V katastrálnom území obce Osikov výhradné ložiská chránených ložiskových území, výhradné ložiská OVL, výhradné ložiská nevyhradeného nerastu, návrhy prieskumných území, prieskumné územia určené, ani staré banské diela nie sú evidované.

Inžiniersko-geologické vlastnosti riešeného územia

Z hľadiska príslušnosti k inžiniersko-geologickým regiónom riešené územie patrí do regiónu karpatského flyšu a jeho subregiónu vonkajších Karpát.

Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie je v území identifikovaný rajón predkvartérnych hornín, v rámci neho rajón flyšoidných hornín (dominantný, takmer v celom katastrálnom území) a čiastočne aj rajón pieskovcovo-zlepcových hornín a rajón ílovcovo-prachovcových hornín (obe striedavo v juhovýchodnej časti riešeného katastra).

Odolnostný potenciál hornín vo vzťahu k inžiniersko-geologickej rajonizácii sa markantne prejavuje v obraze krajiny, jej morfológii a vo vlastnostiach reálnych i potenciálnych geodynamických javov.

Stav znečistenia horninového prostredia.

Znečistenie horninového prostredia nie je evidované. Stupeň znečistenia riečnych (potočných) sedimentov je nulový.

Geodynamické javy (zosuvy, seizmicita, erózia).

Zosuvy. Svahové deformácie všeobecne negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely. Riešené územie zo širšieho geografického hľadiska leží v zóne slabej náchylnosti na zosúvanie.

Geodynamické javy, predovšetkým potenciálne svahové deformácie sú v riešenom území evidované v juhovýchodnej časti katastra, na malej ploche po ľavej strane hraničného Poddubinského jarku. V ostatných častiach riešeného katastrálneho územia vrátane sídla náchylnosť územia na zosúvanie (i v širšom geografickom ponímaní) nie je evidovaná.

Seizmicita. Z hľadiska ohrozenia územia seizmicitou sa v katastrálnom území Osikov makroseizmická intenzita pohybuje pri hodnote 5° MSK-64. Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží (pre 90 % pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov , t.z. pre periódu návratnosti 475 rokov) sa pohybuje v intervale 0,80 – 0,99 m.s⁻².

Erózia. Malá časť riešeného územia na juhovýchode katastrálneho územia Osikova - po oboch stranách hraničného Poddubinského jarku sa nachádza v oblasti s intenzívnou výmoľovou eróziou.

Aktuálna vodná erózia pôdy v riešenom území (okrem časti katastra s výmoľovou eróziou) sa v závislosti od vlastností pôd, geologického podložia a svahovitosti pohybuje v kategóriách „nijaká alebo nepatrná“ a „slabá“.

Geomorfologické pomery

V geomorfologickom členení v riešenom území sa stretávajú dva odlišné základné geomorfologické jednotky; západná časť katastrálneho územia obce Osikov patrí do provincie Západné Karpaty, oblasti Východné Beskydy, celku Čergov; východná časť katastrálneho územia Osikova (t.z. mimo pohoria Čergov) do provincie Východné Karpaty, subprovincie Vonkajšie Východné Karpaty, oblasti Nízke Beskydy, celku Ondavská vrchovina, časti Raslavická brázda.

Geologická stavba v rozhodujúcej miere predurčovala aj morfológické a morfometrické pomery v riešenom území.

V základnej morfoštruktúre – zlomovo-vrásovej štruktúre flyšových Karpát v geomorfologickom celku Čergov dominujú „pozitívne vysoko vyzdvihnuté blokové štruktúry“, vyplňujúce zhruba polovicu katastra v jeho západnej časti (pohorie Čergov). Vo východnej časti katastra zo základných typov eróžno-denudačného reliéfu sa uplatňuje „reliéf erózných brázd“ v časti Raslavickej brázdy. Hranicu medzi Čergovom a Raslavickou brázdou tvoria morfológicky výrazné stráne na tektonickej poruche.

Zo základných typov eróžno-denudačného reliéfu v západnej časti katastra vystupuje hornatinový reliéf (pohorie Čergov), vo východnej časti katastra v Ondavskej vrchovine reliéf erózných brázd s úvalinovitými dolinami a úvalinami a brázdy s nízkymi riečnymi terasami. Pokým prvý typ eróžno-denudačného reliéfu predstavuje v súčasnosti lesnatú krajinu (Čergov), v reliéfe erózných brázd sa rozvinuli sídlo, krajina poľnohospodárskeho typu a lesy v komplexe Buč (508,8).

2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť

Klimatické pomery sú všeobecne výrazne ovplyvňované členitosťou územia, výškovou zonálnosťou a orientáciou voči svetovým stranám.

Západný výbežok riešeného územia (geomorfologický celok Čergov, dominantne lesnatý) patrí do chladnej oblasti (C) s júlovým priemerom teploty vzduchu menej ako 16°C, do okrsku C1 – mierne chladný s klimatickými znakmi: júl $\geq 12^{\circ}\text{C}$ až menej ako 16°C, mierne chladný, veľmi vlhký.

Východné predhorie riešeného územia s poľnohospodárskou krajinou, dominantne využívanou ako lúčne a pasienkové ekosystémy, patrí do mierne teplej oblasti (M) s priemerne menej ako 50 letnými dňami v roku (s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25^{\circ}\text{C}$), júlový priemer teploty vzduchu dosahuje $\geq 16^{\circ}\text{C}$. Z klimatického hľadiska predhorie patrí do okrsku M6 – mierne teplý, vlhký, vrchovinový, s klimatickými znakmi: júl $\geq 16^{\circ}\text{C}$, počet letných dní menej ako 50.

Východne od predchádzajúceho okrsku M6 v mierne teplej oblasti (M) riešené územie poľnohospodárskeho typu s malým zastúpením lesov a vrátane sídla zaberá okrskok M3, t.z. mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový s klimatickými znakmi: júl $\geq 16^{\circ}\text{C}$, počet letných dní menej ako 50.

Ďalšie približné hodnoty (údaje z meracej stanice v Medzilaborciach):

Priemerná ročná teplota vzduchu: v okrsku C1 4°C, v okrsku M6 6°C, v okrsku M3 7°C.

Priemerná teplota vzduchu v januári: v okrsku C1 a M6 -5°C, v okrsku M3 -4°C.

Priemerná teplota vzduchu v júli: v okrsku C1 medzi 12° až 14°C, v okrsku M6 medzi 14° až 16°C, v okrsku M3 medzi 16° až 18°C.

Priemerné ročné úhrny zrážok – medzi 900 – 700 mm.

Maximum mesačných úhrnov zrážok: medzi 300 – 250 mm.

Počet dní so snehovou pokrývkou: medzi 80 až 120.

Úhrny zrážok v januári: medzi 30 až 60 mm.

Úhrny zrážok v júli: medzi 100 až 100 mm.

Priemerný ročný počet dní s hmlou: v okrsku C1 (Čergov) oblasť horských advektívnych hmiel, t.z. 70 ž 300 dní, v okrskoch M6 a M3 oblasť zníženého výskytu hmiel, t.z. 20 – 50 dní v podhorských a horských svahových polohách.

Veternosť. V širšom riešenom území prevláda severojužné až severozápadné-juhovýchodné prúdenie vzduchu, na bezvetrie v roku pripadá 9 až 22 % dní.

Poznámka: V súvislosti s klimatickými zmenami v posledných rokoch sú vyššie uvedené údaje z roku 2002 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) viacmenej orientačné a nemusia byť aktuálne hodnoverné.

3. Ovzdušie

V katastrálnom území obce Osikov nie je zriadená monitorovacia stanica kvality ovzdušia, preto nie je možné uviesť hodnoty imisného znečistenia ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami.

Obec je plynofikovaná, polutanty pochádzajú predovšetkým z dvoch zdrojov - zo spaľovania pevných palív v lokálnych kúreniskách a tiež z mobilných zdrojov znečistenia, najmä z motorových vozidiel cestnej dopravy. Mobilné zdroje znečistenia nie sú však významné, pretože v katastri obce Osikov intenzita verejnej i osobnej cestnej dopravy nedosahuje významné parametre.

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a je podstatné, že riešené územie sa nachádza v relatívne značnej vzdialenosti od významných zdrojov znečistenia na nadregionálnej a republikovej úrovni.

Priemerné ročné koncentrácie NO₂ sa v katastrálnom území obce Osikov môžu pohybovať v intervale od 5 do 10 mikrogramov.m⁻³, nižšia koncentrácia je v katastri zrejmá v prislúchajúcej časti Čergova. Priemerná ročná depozícia dusíka (NO, NO₂ a ich oxidačných produktov) emitovaného z domácich a zahraničných zdrojov sa pohybuje na hodnote 700 mikrogramov.m⁻³.

Priemerné ročné koncentrácie SO₂ sa tu môžu pohybovať v intervale od 5 do 10 mikrogramov.m⁻³. Priemerná ročná depozícia síry (SO₂ a síranov) emitovanej z domácich a zahraničných zdrojov sa môže pohybovať v intervale od 1 500 do 2 000 mikrogramov.m⁻².

Najbližšie domáce zdroje takto ovplyvňujúce ovzdušie sú dislokované v Snine, v Humennom a Vranove nad Topľou.

Hodnoty priemernej ročnej koncentrácie NO₂ a SO₂ a priemerné ročné depozície „dusíka a síry“ sa v riešenom území (i v širšom geografickom priestore) pohybujú na úrovni spodnej polovice používaných stupníc (Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002, údaje za roky 1995 – 1999, s. 266 – 267).

4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd

Povrchové vody. Z hľadiska hydrogeografického členenia riešené územie katastra obce Osikov patrí k úmoriu Čierneho mora.

Územie je súčasťou hlavného hydrogeologického regiónu: „109 paleogén Čergova“, ovplyvňujúceho do istej miery kvantitu i kvalitu povrchových i podzemných vôd riešeného i širšieho územia. Určujúcim typom priepustnosti v horninách je tzv. puklinová priepustnosť.

Hydrogeologickým kolektorom sú pieskovce a ílovce, resp. vo východnej časti katastra ílovce, ich kvantitatívna charakteristika prietochnosti a hydrogeologická produktivita je mierna.

Riešené územie je situované v oblasti, kde priemerný ročný špecifický odtok dosahuje hodnoty 5 l.s⁻¹.km⁻², maximálny špecifický odtok s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov hodnoty medzi 1,8 až 2,3 m³.s⁻¹.km⁻² a minimálny špecifický odtok 364 denný 0,5 l.s⁻¹.km⁻².

Z hľadiska typu režimu odtoku podstatná časť riešeného územia (mimo geomorfologického celku Čergov) patrí do oblasti vrchovinná-nížinnej s dažďovo-snehovým typom odtoku s nasledujúcimi hydrologickými charakteristikami: Akumulácia v mesiacoch december až február, vysoká vodnosť v mesiacoch marec až apríl, najvyšší priemerný mesačný prietok v marci, najnižší priemerný mesačný prietok v septembri. Tzv. podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy je výrazné.

Okrajová časť katastra na juhozápade (Čergov) patrí do oblasti stredohorskej s dažďovo-snehovým typom odtoku v mesiacoch s týmito základnými hydrologickými charakteristikami: Akumulácia v mesiacoch november až február, vysoká vodnosť v mesiacoch marec až máj, najvyšší priemerný mesačný prietok v apríli, najnižší priemerný mesačný prietok v januári až februári. Tzv. podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy je mierne výrazné.

Hlavnú hydrologickú osu riešeného územia vytvára tok Sekčov, tečúci východne mimo katastrálneho územia obce Osikov; pramení v geomorfologickom celku Čergov západne od obce Hertník medzi kótami 842,0 Gregorkov a 826,5 Čeperata.

Podružné hydrologické osi katastrálneho územia obce Osikov tvoria (zo severu k juhu) pravostranné prítoky Sekčova – Fričkovský potok s Osikovským potokom, Potôčik (miestne Jareček) s potokom Dialne a hraničný Poddubinský jarok (všetky pramene v pohorí Čergov).

Fričkovský potok pretekajúci najprv sídlom Fričkovce pramení v sedle Čergov, Osikovský potok severne od kóty 835,1, Potôčik severozápadne od kóty 544,1, potok Dialne v doline Dialne západne od lesného komplexu Buč (kóty 508,8), Poddubinský potok severne od obce Geraltov.

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že katastrálne územie obce Osikov je relatívne bohaté na povrchové tečúce vody, tie sú v riešenom území pomerne rovnomerne rozložené.

Súčasný stav miestnych vodných tokov

Osikovský potok v zastavanom území obce je upravený, so spevnenými brehmi, s kapacitou na prevedenie Q_{100} – ročnej veľkej vody. Ostatné miestne toky (Fričkovský potok, Potôčik, Dialne, mlynský náhon a hraničný Poddubinský jarok) nie sú upravené.

Úprava toku (údržba) Osikovského potoka a jeho prítokov na prietok Q_{100} je potrebná len v zastavanom území obce, mimo neho postačujú úpravy na Q_5 až Q_{20} . Úseky tokov mimo zastavané územie je potrebné zachovať v prírodnom stave, je vhodné pre ne vymedziť koridor pre prietok Q_{100} – ročnej vody ako prírodný biokoridor so sprievodnou zeleňou. Čiastočné úpravy majú stabilizovať vlastný tok a obmedziť hlavne eróziu brehov. Úpravy majú mať prírodný charakter, nesmú obmedziť migráciu rýb a ostatných vodných organizmov. Pri návrhu úprav je potrebné dôsledne udržiavať už jestvujúce úpravy potokov, upraviť ich z dôvodu ochrany pred prívalovými vodami biotechnickými (prehĺbením dna potoka, vysadením vodomilných rastlín a pod.) a vodozádržnými metódami, s vytvorením kaskád spomaľujúcich prietok vody v drobných tokoch (ich lokalizácia sa upresní v PD) a vybudovaním retenčných nádrží, poldrov a prehrádzok na ochranu nižšie položeného územia. Samotné úpravy tokov majú byť vegetačné, nesmú obsahovať spevnené dno, lokálne stabilizovanie brehov je možné len vegetačnými prvkami.

Podzemné vody – minerálne pramene. Významné zdroje obyčajných podzemných vôd a zdroje minerálnych vôd nie sú v riešenom území evidované.

Vodohospodársky chránené územia. Riešené katastrálne územie obce nie je súčasťou vodohospodársky chráneného územia.

V oficiálnom zozname vodárenských tokov vrátane ich povodí je vedený aj Fričkovský potok, v zozname vodohospodársky významných tokov sú vedené Sekčov (tečúci mimo riešeného katastra, ovplyvňovaný aj vodnými tokmi tečúcimi katastrom obce Osikov) a Fričkovský potok.

Kvalita povrchových a podzemných vôd. V katastrálnom území obce nie je zriadené odberné miesto sledovania kvality tokov. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť presné údaje o kvalite vody v tokoch a úrovni znečistenia povrchových vôd.

Z hľadiska ohrozenia zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) sa v katastrálnom území obce Osikov v geomorfologickom celku Čergov javí „veľmi nízke“ riziko, v ostatných častiach katastra „stredné“ riziko ohrozenia znečistenia.

Z hľadiska agresívnych vlastností podzemných vôd (ten istý informačný zdroj) sa v riešenom území vyskytujú vody neagresívne, resp. slabo agresívne.

5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd

Pôdne typy. V katastrálnom území obce Osikov prevládajú takmer v celom katastri kambizeme kyslé až výrazne kyslé (oligobázické), konkrétne kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre, ktoré vznikali zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín (K6).

Okrajovo v SV časti sa objavujú pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé; zo sprašových hlien a svahovín (G1).

V južnej a juhovýchodnej okrajovej časti katastra sa objavujú kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, sprievodné rankre a kambizeme pseudoglejové; z stredne ťažkých až ľahšie skeletnatých zvetralín nevápenatých hornín (K1).

Bonita pôd. V rámci poľnohospodárskej pôdy sa bonitované pôdno-ekologické jednotky zaradené do 1. – 4. kvalitatívnej skupiny v riešenom katastrálnom území nevyskytujú.

Vlastnosti pôd. Pôdna reakcia v poľnohospodárskom type krajiny a so sídlom je prevažne neutrálna (pH 7,3), miestami až slabo alkalická (pH 7,8), v lesnatej časti, t.z. v Čergove je stredne kyslá (pH 6,0) až veľmi silno kyslá (pH 5,0).

Priepustnosť pôd je stredná, retenčná schopnosť stredná, miestami veľká, v prislúchajúcej časti Čergova priepustnosť pôd veľká, s malou retenčnou schopnosťou. vlhkostný režim pôd v západnej časti katastra prevláda v kategórii „vlhký“, vo východnej časti v kategórii „mierne vlhký“. V rámci zrnitostných vlastností pôdy v katastri prevládajú pôdy zrnitostných tried piesčito-hlinitých a hlinitých, neskeletnaté až slabo kamenité.

Náchylnosť na degradáciu a znečistenie. Pôdy sú nekontaminované, relatívne čisté.

Odolnosť pôd proti kompácii je väčšinou stredná, odolnosť proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov je slabá, proti intoxikácii alkalickou skupinou rizikových kovov je naopak silná. Pôdy sú slabo až stredne náchylné na acidifikáciu.

Náchylnosť územia zo širšieho geografického hľadiska na zosúvanie pôd je silná (v otvorenej krajine) až slabá (prislúchajúca časť Čergova).

Aktuálna vodná erózia pôdy sa pohybuje (v závislosti od podmienok) v kategóriách slabá, stredne silná až silná, intenzívnejšia je v častiach katastra s výskytom väčších blokov ornej pôdy.

6. Fauna a flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, biotopy, významné migračné koridory živočíchov

Flóra a chránené druhy flóry

Fytogeografické začlenenie: Podľa fytogeografického členenia (Futák, 1980) riešené územie náleží do oblasti západokarpatskej flóry (Carpatikum occidentale), obvodu východobeskydskej flóry (Beschidicum orientale), okresu Východné Beskydy, podokresu Čergov.

Podľa fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) východná časť katastrálneho územia obce Osikov (mimo Čergova) v Ondavskej vrchovine patrí do dubovej zóny, horskej

podzóny, flyšovej oblasti. Prislúchajúca časť geomorfologického celku Čergov patrí do bukovej zóny, flyšovej oblasti.

Lesy: Lesy v katastrálnom území obce Osikov sú jednak situované ako súčasť rozsiahleho lesného komplexu geomorfologického celku Čergova v juhozápadnom výbežku katastra a jednak na juhu katastra, ako súčasť lesných komplexov Diaľne a Buč a ľavostranej doliny Poddubinského potoka v Ondavskej vrchovine.

Lesy v území z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie (historická vegetácia, ktorá by pretrvávala nezmenená ľudskou činnosťou) patria v prislúchajúcej časti Čergova medzi bukové a jedľovobukové lesy, v malom podiele medzi bukové lesy horských polôh. Vo východnom predhorí Čergova z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie podhorský pás patrí k podhorským bukovým lesom, nadväzujúca východná časť katastra ku karpatským dubovo-hrabovým lesom.

Súčasná charakteristika lesov v druhovom zložení je (až na výnimky) veľmi podobná potenciálnej prirodzenej vegetácii. Súčasný lesy patria k jedľovo-bukovým zmiešaným lesom s prevahou listnatých drevín – dominujú buk lesný (*Fagus sylvatica*), jedľa biela (*Abies alba*), vyskytujú sa tiež javor horský (*Acer pseudoplatanus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), východne od komplexu Buč aj borovica lesná (*Pinus sylvestris*), dub (*Quercus petraea*), aj smrek obyčajný (*Picea excelsa*).

V katastrálnom území obce Osikov je evidovaných 667,10 ha lesa (48,1 % rozlohy katastra).

Nelesná drevinová vegetácia (NDV): Nelesná drevinová vegetácia v riešenom katastri je vyvinutá predovšetkým v líniiovom usporiadaní ako sprievodná vegetácia vodných tokov, menej v rozptýlenej forme v poľnohospodárskej krajine katastra na zriedkavých „neplodných“ miestach alebo ako sprievodná drevinová vegetácia pozdĺž účelových poľných ciest. Všetky tieto formy usporiadania NDV predstavujú významný prvok v rámci štruktúry súčasnej krajiny s funkciami, ktoré v nijakom prípade nemožno považovať za podružné, naopak sú ekologicky významné.

Líniiovú prirodzenú nelesnú drevinovú vegetáciu predstavuje v krajine katastra obce predovšetkým sprievodná vegetácia tokov – brehové porasty Fričkovského potoka, Osikovského potoka, vodných tokov Potôčik a Diaľne, a hraničného Poddubinského potoka, resp. ich prítokov. Biotopovo drevinové porasty tokov sa zaraďujú k jaseňovo-jelšovým podhorským lesom - prioritnému biotopu európskeho významu.

Lúčne spoločenstvá (trvalé trávne porasty) tvoria pasienkovo-kosné lúky a v katastrálnom území obce v poľnohospodárskej krajine sú druhé dominantné; orná pôda je vedená v rozsahu 316,6 ha (22,8 % rozlohy katastra), lúčne spoločenstvá zaberajú 297,6 ha (21,4 % rozlohy katastra).

Fauna a chránené druhy živočíchov

Zoogeografické členenie: Podľa regionálneho členenia fauny Slovenska (Čepelák, 1980) riešené územie je zaradené do provincie Karpaty, oblasti západné Karpaty, prechodného obvodu, nízkobeskydského okrsku.

Podľa zoogeografického členenia terestrického biocyklu (Jedlička – Kalivodová, Atlas krajiny SR, 2002) riešené územie je začlenené do provincie listnatých lesov, do podkarpatského úseku.

V rámci limnického biocyklu (Hensel – Krno, Atlas krajiny SR, 2002) je riešené územie začlenené do Pontokaspickej provincie, do Potiského okresu, jeho Slanskej časti.

Fauna:

Poznámka: Výraznými písmenami sú označené druhy európskeho významu, podčiarknuté sú druhy národného významu; obe skupiny zároveň označujú chránené druhy.

Živočíchy trvalo i dočasne (sezónne) žijúce v riešenom území môžeme v hrubých rysoch rozdeliť podľa toho, aké prírodné, prípadne poloprírodné alebo človekom pozmenené a vytvorené prostredie obsadzujú, medzi druhy lesné, stepné, prechodového typu, vodné a pri vode žijúce a urbánne.

Cicavce: Z významných druhov v lesnom prostredí (vrátane ekotónového pásma) sa z cicavcov evidujú jež východoeurópsky (*Erinaceus concolor*), piskor obyčajný a malý (*Sorex araneus*, *Sorex minutus*), veverka stromová (*Sciurus vulgaris*), **plch lesný (*Dryomys nitedula*)**, plch sivý (*Glis glis*), **píšik lieskový (*Muscardinus avellanarius*)**, **vlk dravý (*Canis lupus*)** – pohybuje sa v širšom geografickom priestore, **líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*)**, **medveď hnedý (*Ursus arctos*)** – zriedkavo, pohybuje sa v širšom geografickom priestore, hranostaj čiernochvostý (*Mustela erminea*), kuna lesná (*Martes martes*), kuna skalná (*Martes foina*), **mačka divá (*Felis sylvestris*)**, **rys ostrovid (*Lynx lynx*)**, diviak lesný (*Sus scropha*), jeleň lesný karpatský (*Cervus elaphus*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*).

Vtáky: Lesy, ale aj poľnohospodárska krajina a vodné toky v katastrálnom území obce Osikov sú výrazne bohaté na vtáčie druhy. Toto konštatovanie potvrdzuje aj skutočnosť, že ku katastru prislúchajúce časti územia v orografickom celku Čergov a trvalé trávne porasty v jeho podhorí (súčasť Ondavskej vrchoviny) sú súčasťou územia NATURA 2000 - Chráneného vtáčieho územia Čergov. Eviduje sa tu množstvo druhov, ktoré tu hniezdia, prípadne je tu často alebo ojedinele registrovaná ich prítomnosť, viazaná na lesy, rozptýlenú drevinovú zeleň, sprievodnú vegetáciu vodných tokov, mokradové spoločenstvá a vlhké lúky, step (trvalé trávne porasty a polia).

Poznámka: V prehľade nie sú uvádzané všetky druhy, výraznými písmenami sú označené druhy európskeho významu. Všetky voľne žijúce druhy vtákov sú na Slovensku chránené.

V lesných spoločenstvách riešeného územia sú registrované druhy: **Sova dlhochvostá (*Strix uralensis*)**, jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*), d'ubník trojprstý (*Picoides tridactylus*), **ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*)**, **tesár čierny (*Dryocopus martius*)**, **krutohlav hnedý (*Jynx torquilla*)**, **kuvičok vrbčí (*Glaucidium passerinum*)**, **lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*)**, **mucharík bielokrký (*Ficedula albicollis*)**, **včelár lesný (*Pernis apivorus*)**, jastrab krahulec (*Accipiter nisus*), jastrab veľký (*Accipiter gentilis*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), myšiak severský (*Buteo lagopus*) - počas sezónnej zimnej migrácie, **orol krikľavý (*Aquila pomarina*)**, **výr skalný (*Bubo bubo*)**, **žlna sivá (*Picus canus*)**, tiež množstvo tu neuvádzaných druhov spevavcov.

V stepných spoločenstvách sú registrované druhy: Prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), jarabica poľná (*Perdix perdix*), **chriaštel poľný (*Crex crex*)**, **strakoš obyčajný (*Lanius collurio*)**, strakoš veľký (*Lanius excubitor*), viacero druhov spevavcov, z významných druhov napr. prhľaviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), **strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*)** a i.

V miestnej kultúrnej stepi (predovšetkým v podhorských lúčnych spoločenstvách majú svoje loviská dravce, žijúce a hniezdiace v lesných spoločenstvách Čergova – **orol krikľavý (*Aquila pomarina*)**, myšiak lesný (*Buteo buteo*), **včelár lesný (*Pernis apivorus*)**, k ním sa v zimných mesiacoch pridružuje myšiak severský (*Buteo lagopus*) prilietavajúci sezónne zo severských krajín Európy, pozorovaná bola v rámci zriedkavého výskytu aj sova snežná (*Nyctea scandiaca*). Ako lovisko kultúrnu step využívajú príležitostne aj iné druhy avifauny, napr. **lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*)**, **výr skalný (*Bubo bubo*)**, **bocian čierny (*Ciconia nigra*)**, zalietavajúce nad kultúrnu step z lesov Čergova.

Na vlhkých lúkach a tečúcich vodách sú registrované druhy: kačica divá (*Anas platyrhynchos*), cíbik chochlatý (*Vanellus vanellus*), trasochvost žltý (*Motacilla flava*), veľmi

zriedkavo **rybárik riečny** (*Alcedo atthis*), **chriaštel' poľný** (*Crex crex*) – aj na menej vlhkých lúkach a tiež druhy, viažuce sa spôsobom života takmer výlučne na sprievodnú vegetáciu tokov – brehové porasty: trasochvost horský (*Motacilla cinerea*), mlynárka dlhochvostá (*Aegithalos caudatus*), vodnár potočný (*Cinclus cinclus*). V poľnohospodárskej krajine riešeného katastra loví a zdržuje sa aj bocian biely (*Ciconia ciconia*).

Významné z hľadiska obsadzovania ník a novovytvorených hniezdnych príležitostí sú druhy urbánne, svojim spôsobom života naviazané na viac alebo menej urbanizované prostredie (vrabec domový – *Passer domesticus*, žltouchvost domový – *Phoenicurus ochruros*, belorítka domová – *Delichon urbica*, zriedkavejšie lastovička domová – *Hirundo rustica*), potravnú bázu nachádzajú aj v poľnohospodárskej krajine.

Z **plazov** sa v prostredí vlhkejších a chladnejších biotopov vrátane riedkych presvetlených lesov a lesných enkláv lúčneho charakteru vyskytuje jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*), v kultúrnej stepi sa vyskytujú **jašterica krátkohlavá** (*Lacerta agilis*), slepúch lámavý (*Anquis fragilis*), užovka obojková (*Natrix natrix*), **užovka hladká** (*Coronella austriaca*) – zriedkavo, z obojživelníkov **kunka žltobruchá** (*Bombina variegata*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), skokan hnedý (*Rana temporaria*) – všetky vymenované druhy žiab sa zdržujú aj v lesoch. V ekotónovom pásme lesov a mozaikovito aj na existujúcich presvetlených plochách v lesoch sa vyskytuje vretenica severná (*Vipera berus*).

Zo živočíchov naviazaných na prostredie tečúcich vôd a sprievodnú vegetáciu tokov sa v riešenom katastri vyskytujú **vydra riečna** (*Lutra lutra*), troficky naviazaná na aktuálnu skladbu rýb, preloňuje vhodné úseky prítokov Sekčova z domovského okrsku – z riečky Sekčov.

V zozname absentujú „nižšie“ druhy živočíchov z dôvodu malej preskúmanosti územia, resp. veľmi úzkej odbornej špecifikácie. Vzhľadom k pomerne pestrej mozaike rôznych biotopov a stanovíšť sa predpokladá primerané bohatstvo druhov hmyzu, pavúkovcov, mäkkýšov a iných skupín, ktoré zvyšujú kvalitu i kvantitu biodiverzity. Mnohé z nich sú druhy európskeho významu.

Biotopy národného a európskeho významu

Biotopy európskeho významu: V riešenom území štátna ochrana prírody registruje viacero biotopov európskeho významu, ktoré zaraďujeme k biotopom lesným, travinnobylinným a k biotopom lužných lesov.

Lesné biotopy európskeho významu v území reprezentuje biotop Ls5.1, 9130 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy a biotop Ls5.2, 9110 Kyslomilné bukové lesy.

V biotope európskeho významu **Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy** dominujú buk lesný (*Fagus sylvatica*) a jedľa biela (*Abies alba*), s prímiesou javora horského (*Acer platanoides*) a lipy malolistej (*Tilia cordata*). Porasty sú bohaté na druhové zloženie bylinnej i krovinovej etáže. Na Slovensku je tento lesný biotop pomerne rozšírený a relatívne bežný, v európskom meradle však patrí medzi vzácne biotopy. V katastri obce Osikov je biotop súvislejšie rozšírený v lesoch k riešenému územiu prislúchajúcej časti Čergova, na juhu katastra k lesnému komplexu Buč, resp. k pruhu lesov situovaných južne od vodného toku Potôčik (Jareček) a prítoku Dialne.

Biotop európskeho významu **Ls5.2, 9110 Kyslomilné bukové lesy** sa mozaikovito vyskytuje aj v prostredí bukovo-jedľových kvetnatých lesov Čergovskej časti riešeného katastra a v lesnatej časti na juhu katastra, prislúchajúcej k Ondavskej vrchovine (v lesnom komplexe Dialne - Buč). Z drevín okrem buka lesného (*Fagus sylvatica*) sa v biotope uplatňujú jedľa biela (*Abies alba*), smrek obyčajný (*Picea excelsa*), breza biela (*Betula*

verrucosa), dub zimný (*Quercus petraea*), bylinný podrast je floristicky chudobný. Krovinové poschodie je slabo vyvinuté, tvoria ho predovšetkým zmladzujúce jedince hlavných drevín.

Z travinno-bylinných biotopov sa v severnej časti katastra pozdĺž Fričkovského potoka vyskytuje biotop európskeho významu **Lk5, 6430 Vysokobylinné spoločenstvá s prevahou širokolistých bylín na vlhkých lúkach**. Sú to kvetnaté vysokobylinné lúky na celoročne vlhkých až mokrých stanovištiach v alúviu vodného toku, ich druhové zloženie reprezentujú napr. záružlie močiarné (*Caltha palustris*), psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*), kozia noha hostcová (*Aegopodium podagraria*), škarda močiarna (*Crepis paludosa*), vrbovka chlpatá (*Epilobium hirsutum*), túžobník brestový (*Filipendula ulmaria*), mäta dlholistá (*Mentha longifolia*) a i.

V riešenom území travinno-bylinný biotop reprezentuje aj plošne rozsiahly biotop európskeho významu **Lk1, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky**. Na Slovensku je tento biotop rozšírený a relatívne bežný, v európskom meradle však patrí medzi vzácne biotopy. Obyčajne sú to jedno až dvojkosné lúky s prevahou vysokosteblových, krmovinársky hodnotných tráv. Vyskytujú sa od vlhkých stanovišť až po suchšie stanovišťa, sú druhovo bohaté (druhová bohatosť však závisí od spôsobu a intenzity obhospodarovania). Biotop v riešenom katastri zahŕňa lúky, situované západne a južne od sídla po hranice lesov, a tiež lúky východne od sídla.

K špecifickým lesným biotopom (v poľnohospodárskej krajine riešeného katastra, zasahujú aj do lesov) sa zaraďuje aj sprievodná vegetácia vodných tokov (brehové porasty), v riešenom území biotop **LS1.3, 91E01 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy** – z hľadiska významu prioritný biotop. V katastri obce Osikov sa tento biotop vyskytuje prakticky pri všetkých – i malých – vodných tokoch – pozdĺž Fričkovského potoka, Osikovského potoka, pozdĺž tokov Potôčik (Jareček) a Dialne a pozdĺž Poddubinského potoka. V drevinovom zložení dominujú jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jelša sivá (*Alnus incana*) a vrba krehká (*Salix fragilis*), skladba sprievodnej vegetácie vodných tokov Potôčik, Dialne a Poddubinský jarok v zóne nadväzujúcich lesných porastov je samozrejme ovplyvnená aj dendrologickou i bylinnou skladbou lesov.

Biotopy národného významu: V riešenom území nie sú evidované.

Významné migračné biokoridory živočíchov: Riešeným katastrom prechádza viacero migračných biokoridorov, ktoré možno označiť za významné a ktoré v podstate spájajú viaceré orografické celky cez Čergov, cez jeho podhorské časti v Ondavskej vrchovine a cez Raslavickú brázdú a umožňujú tým migráciu rôznych živočíšnych druhov a výmenu genetických informácií v rámci migrujúceho druhu.

Katastrom Osikova prechádza nadregionálny biokoridor Čergov, regionálny biokoridor Raslavice – Richvald – Kružlov – Frička (Zdroj: RÚSES okresu Bardejov, 1995). K ním je nutné priradiť aj reálny biokoridor (nie je uvedený v Regionálnom územnom systéme ekologickej stability okresu Bardejov, 1995) pre niektoré stepné druhy predovšetkým vtákov, špecificky viazaných na okrajové podhorské lúčne a pasienkové spoločenstvá v podhorí Čergova v línii Osikov – Fričkovce – Hertník – Šiba – Hervartov – Bogliarka – Kružlov (pozri nižšie).

Nadregionálny biokoridor (NRBk) Čergov: Katastrálnym územím obce Osikov v jeho južnej prevažne lesnatej časti a lesnatým, juhozápadným výbežkom Čergova prechádza zhruba v smere juhovýchod – severozápad v širšom geografickom ponímaní nadregionálny biokoridor (NRBk) Čergov, spájajúci úzku líniu prevažne lesnatých častí Ondavskej vrchoviny (nad Beskydským predhorím) s rozsiahlymi lesmi orografického celku Čergov. Línia NRBk začína v katastri obce Kračúnovce, pokračuje Ondavskou vrchovinou na katastre Kukovej,

Želmanoviec, Dukoviec, Lopúchova, Raslavíc, Vaniškovec, zaberá južné časti katastra Osikoviec, v Čergove prechádza juhozápadným výbežkom katastra Osikova a pokračuje lesnatými časťami Čergova, miestami s mozaikou lesných lúk katastrami obcí Fričkovce, Hertník, Kríže, Livov, Livovská Huta, Lukov, Malcov, Lenartov. Funkčne spája juhozápadnú časť Ondavskej vrchoviny s Čergovom, Ľubovnianskou vrchovinou a s príľahlými lesnatými časťami Muszyny a Krynice v Poľsku.

Nadregionálny biokoridor využíva ako migračnú trasu pre migráciu, resp. pre výmenu genetických informácií viacerých skupín živočíchov, počnúc hmyzom, obojživelníkmi a plazmi, pokračujúc vtákmi a cicavcami (rozsah a intenzita migrácie samozrejme závisí od mobility druhov, teritoriálneho správania, spôsobu tolerovania rôznych stanovištných podmienok, vzťahov k špecifickým životným podmienkam a pod.).

Regionálny biokoridor Raslavice – Richvald – Kružlov – Frička: Východná časť katastrálneho územia obce Osikov je súčasťou regionálneho biokoridoru Raslavice – Richvald – Kružlov – Frička južno-severného smeru. Dokument Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Bardejov, 1995 tento biokoridor uvádza ako biokoridor vyčlenený z dôvodu migračnej cesty viacerých druhov avifauny. Šírka biokoridoru, ktorého súčasťou je aj vodný tok Sekčov (tečúci mimo riešeného katastrálneho územia) zaberá aj východné úseky jeho prítokov v riešenom území – Fričkovského potoka, Osikovského potoka, vodného toku Dialne.

Regionálny biokoridor ako významnú ťahovú cestu využívajú pre sezónnu migráciu viaceré druhy drobného vtáctva (Weisz, 1967) – ťahová cesta prechádza od Prešova cez Raslavice – Kružlov – Fričku a ďalej cez Kurovské sedlo do Poľska. Trasu počas sezónnych migrácií využívajú viaceré druhy – napr. ľabtuška vrchovská (*Anthus spinoletta*), stehlík zelený (*Carduelis chloris*), drozdy kolohrivý a čierny (*Turdus torquatus*, *Turdus merula*), trsteniarik spevavý (*Acrocephalus palustris*), cíbik chochlatý (*Vanellus vanellus*), skaliarik sivý (*Oenanthe oenanthe*), kalužiak perlový (*Tringa ochropus*), sluka lesná (*Scolopax rusticola*), kačice (*Anas sp.*) a husi (*Anser sp.*).

Návrh - Regionálny biokoridor podhorskej kultúrnej stepi Osikov – Fričkovce – Hertník – Šiba – Hervartov – Bogliarka – Kružlov: Reálne existujúci biokoridor slúži pre migráciu, ale aj ako priestor vhodnými pobytovými podmienkami pre niektoré stepné druhy avifauny, predovšetkým pre chriašteľa poľného (*Crex crex*) – európsky významný druh, prepelicu poľnú (*Coturnix coturnix*), jarabicu poľnú (*Perdix perdix*), prhľaviara čiernohlavého (*Saxicola torquata*). Tieto druhy sú špecificky viazané na okrajové podhorské lúčne a pasienkové spoločenstvá s mozaikou plošne malých blokov ornej pôdy v podhorí Čergova (podobne aj v podhorí na severe a západe Čergova). Časť uvedených lúčnych spoločenstiev v podhorí je súčasťou CHVÚ Čergov.

V riešenom katastrálnom území Osikova z dôvodu stáleho výskytu vyššie uvedených druhov možno do navrhovaného regionálneho biokoridoru priradiť lúčne a pasienkové spoločenstvá situované južne od obce po lesné komplexy Dialne a Buč a lúčne a pasienkové spoločenstvá situované v podhorí Čergova.

Návrh zaradenia k regionálnym biokoridorom vychádza z výsledkov Záverečnej správy z mapovania výberových druhov vtákov v Chránenom vtáčom území Čergov (v podhorí v úsekoch Fričkovce – Šiba, Hervartov – Richvald, Bogliarka – Kružlov a Malcov – Lukov) za rok 2015 v rámci projektu ŠOP SR - Vypracovanie programov starostlivosti o vybrané chránené vtáčie územia, čiastková správa Buday, M., 2015).

Iné migračné trasy: Z hľadiska vzťahov k územnému plánu podstatné sú migračné trasy živočíchov, ktoré riešené územie mimo obdobia ťahov využívajú k relatívne krátkym

migráciám v súvislosti s vyhľadávaním potravy, potravnéj bázy a v súvislosti s pudom rozmnožovania.

Niektoré druhy pri krátkych a príležitostných migráciách (najmä za potravou) využívajú aj, alebo len poľnohospodársky typ krajiny s možnými úkrytmi (srnec lesný, diviak lesný, mačka divá – v koridoroch brehových porastov, líška hrdzavá a i.). Medzi takéto refúgiá patria enklávy s rozptýlenou drevinovou vegetáciou, výmole s drevinovou vegetáciou, blízkosť sprievodnej vegetácie vodných tokov – teda biokoridory v ponímaní územného systému ekologickej stability, vrátane lúčnych ekosystémov; rozhodujúce sú úniková vzdialenosť od sídla, aktuálne ľudské aktivity a potravná ponuka krajiny.

Všeobecne špecifickým problémom vo vzťahu k cestnej doprave sú migrácie obojživelníkov predovšetkým v čase rozmnožovania. Takéto problémy sa v krajine katastra Osikova nevyskytujú, nepredpokladajú sa ani v súvislosti s návrhmi územného plánu.

Špecifickou skupinou živočíchov z hľadiska vzťahu k migrácii a špecifickému prostrediu, sú živočíchy naviazané výlučne na vodné prostredie – ryby a raky. Migrujú v obmedzení tokov obyčajne za účelom odovzdávania genetických informácií v čase neresenia.

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana, ekologická stabilita

Krajinu riešeného územia je potrebné hodnotiť nie izolovane, ale v širšom geografickom kontexte relatívne blízkeho okolia. Obývaná a poľnohospodársky využívaná časť katastra obce Osikov leží v krajine, ktorej základy vytvorili rôznorodé abiokomplexy a ktoré dodali krajine súčasnú tvárnosť; tá je samozrejme aj výsledkom antropogénnych vplyvov v historickej línii po súčasnosť.

Geologická stavba v rozhodujúcej miere predurčovala aj morfológické a morfometrické pomery v riešenom území.

V základnej morfoštruktúre – zlomovo-vrásovej štruktúre flyšových Karpát v geomorfologickom celku Čergov dominujú „pozitívne vysoko vyzdvihnuté blokové štruktúry“, vyplňujúce zhruba polovicu katastra v jeho západnej časti (pohorie Čergov). Vo východnej časti katastra zo základných typov erózne-denudačného reliéfu sa uplatňuje „reliéf erózných brázd“ v časti Raslavickej brázd. Hranicu medzi Čergovom a Raslavickou brázdou tvoria „morfologicky výrazné stráne na tektonickej poruche“.

Zo základných typov erózne-denudačného reliéfu v západnej časti katastra vystupuje hornatinový reliéf (pohorie Čergov), vo východnej časti katastra v Ondavskej vrchovine reliéf erózných brázd s úvalinovitými dolinami a úvalinami a brázd s nízkymi riečnymi terasami. Pokým prvý typ erózne-denudačného reliéfu predstavuje v súčasnosti lesnatú krajinu (Čergov), v reliéfe erózných brázd sa rozvinuli sídlo, krajina poľnohospodárskeho typu a lesy v komplexe Buč (508,8).

Z abiokomplexov podieľajúcich sa na tvárnosti krajiny riešeného územia vystupujú v štruktúre krajiny riečne nivy horských tokov, riečne terasy nečlenené a terasové stupne, náplavové kužele, vysoké plošiny a ploché chrbty prevažne na pieskovcoch a zlepencoch (ostrovčekovito v juhozápadnom výbežku katastra v Čergove), erózne svahy s pokryvom skalných sutí (prevládajú).

Súčasná krajinná štruktúra je daná charakterom historického osídlenia, historickým a súčasným spôsobom využívania krajiny a charakterom reliéfu (pozri vyššie); v krajine katastra obce Osikov sa v juhozápadnom výbežku rozkladá takmer súvislý lesný komplex, v pomyselnom strede so sídlom dominuje v okolí sídla poľnohospodársky typ krajiny (orná

pôda, lúky a pasienky). Južnú a juhovýchodnú časť katastra tvorí lesný komplex Dialne – Buč vrátane výbežkov porastených lesom alebo nelesnou drevinovou vegetáciou.

Pomerne výraznou súčasťou krajinnej štruktúry katastra obce Osikov je nelesná drevinová vegetácia (NDV) líniová i rozptýlená; líniová drevinová vegetácia je predovšetkým súčasťou sprievodnej vegetácie siete vodných tokov.

Štruktúru krajiny dopĺňa sieť vodných tokov; hydrologickú osu krajiny tvorí riečka Sekčov (netečie priamo riešeným katastrom, ale v jeho blízkosti za východnou hranicou katastra), hydrologickú kostru tvoria vodné toky - Fričkovský potok, Osikovský potok, Potôčik a vodný tok Dialne a tiež na juhu hraničný Poddubinský jarok. Ich vody ústia do riečky Sekčov.

Súčasťou krajinnej štruktúry je prirodzene tiež sídlo a niektoré technicko-prírodné antropogénne prvky - klasické vidiecke usporiadanie úzkych políček a záhrad situovaných ako celky na severnej, resp. južnej hrane sídla, dopravné cestné komunikácie a účelové cesty a tiež nadzemné elektrické vedenia.

Scenéria. Obec je z hľadiska krajinnej scenérie situovaná v relatívne málo narušenom prírodnom a malebnom prostredí. Krajinu katastra je možné považovať za segment, kde sa pomerne v dobrom stave zachovala historická štruktúra krajiny.

Najstabilnejšími a najvýznamnejšími krajinnými prvkami sú lesné spoločenstvá Čergova vymedzené pomerne ostro voči poľnohospodárskemu typu krajiny v Ondavskej vrchovine (vystupujú ako prirodzená a prírodná hradba), kosné lúky a sieť vodných tokov so sprievodnou drevinovou vegetáciou; tie jedinečne vnemovo pôsobia v kontraste s typom poľnohospodárskej krajiny.

Ekologická stabilita. Podľa prvkov súčasnej krajinnej štruktúry lesnaté časti katastra obce Osikov sa nachádzajú v priestoroch ekologicky stabilných, poľnohospodárska časť krajiny katastra vrátane sídla je súčasťou priestorov ekologicky nestabilných.

Zo širšieho geografického hľadiska sa riešený kataster nachádza v území s veľkým zastúpením ekostabilizačných prvkov - v geomorfologickom celku Čergov, resp. s nízkym zastúpením – poľnohospodárska krajina so sídlom a jeho infraštruktúrou (Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

V rámci klasifikácie ekologickej stability krajiny lesnaté časti katastra v juhozápadnom výbežku riešeného katastra možno zaradiť do 1. stupňa klasifikácie, t.z. do priestoru s veľmi vysokou ekologickou stabilitou, pás lesných enkláv a enkláv s nelesnou drevinovou vegetáciou, striedajúcich sa s lúčnymi enklávami do 2. stupňa v južnej a juhovýchodnej časti katastra, t.z. do priestoru s vysokou stabilitou a časť katastra so sídelno-poľnohospodárskym typom s veľkým zastúpením ornej pôdy krajiny do 4. stupňa, t.z. do priestoru s nízkou ekologickou stabilitou.

Poznámka: 1.stupeň predstavuje územie s malou antropickou záťažou, s chránenými územiami, s krajinnými prvkami s prírodnou a prírode blízkou vegetáciou, s veľmi veľkou biodiverzitou.

2.stupeň predstavuje územie s malou až strednou antropickou záťažou, s krajinnými prvkami s poloprirodzenou a prírode blízkou vegetáciou, s veľkou biodiverzitou.

4.stupeň predstavuje územie s rôznou antropickou záťažou, s krajinnými prvkami s vegetáciou synantropného charakteru a poľnohospodárskymi monokultúrami, s malou biodiverzitou.

Stupeň ekologickej stability sa v riešenom území pohybuje v hodnotách strednej medze (v roku 1995 hodnota stupňa ekologickej stability dosahovala 3,23) (Zdroj: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Bardejov, 1995); krajina a jej charakter sa do súčasnosti podstatne nezmenili, stupeň ekologickej stability z roku 1995 možno považovať za smerodajný.

Poznámka: Stupeň ekologickej stability sa vypočítava z údajov o plošnom zastúpení (v ha) ornej pôdy, záhrad, ovocných sádov, lúk, celkovej sumy poľnohospodárskej pôdy, lesnej pôdy, rybníkov (alebo iných súvislých vodných plôch charakteru vodných nádrží), zastavanej plochy vo vzťahu k celkovej ploche katastra.

8. Chránené územia a ochranné pásma podľa osobitných predpisov (napr. chránené územia národnej siete, chránené územia sústavy NATURA 2000, chránené vodohospodárske oblasti), územný systém ekologickej stability

Chránené územia národnej siete. V katastrálnom území Osikov nie sú zriadené chránené územia národnej siete, ani do riešeného katastra zo susediacich katastrov nezasahujú.

Chránené územia sústavy Natura 2000

Chránené vtáčie územie (SKCHVÚ052) Čergov. Do katastrálneho územia obce Osikov zasahuje uvedené chránené vtáčie územie v juhozápadnej časti katastra súvislými lesmi orografického celku Čergov a v malej plošnej miere pasienkovo-lúčnym spoločenstvom medzi lesným porastom Čergova, potokmi Potôčik a Diaľne a účelovou cestou (poľno-lesnou) vychádzajúcou z obce južným smerom (t.z. lúčne spoločenstvá juhovýchodne od kóty 438,7 Brežky).

CHVÚ vo svojom celom rozsahu bolo zriadené vyhláškou MŽP SR č. 28/2011 Z.Z. z 1.februára 2011, ktorou sa vyhlasuje CHVÚ Čergov. Vyhláška vymedzuje vonkajšie i vnútorné hranice CHVÚ v 44 katastrálnych územiach v celkovej výmere 35 849,71 ha. Hranice vymedzené v katastrálnom území obce Osikov sú uvedené vo vyhláške v prílohe Zoznam parciel CHVÚ.

CHVÚ bolo vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov a zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania, taxatívne sú druhy cielenej avifauny vymenované vo vyhláške.

Vyhláška o.i. v § 2 uvádza zakázané činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany v celom CHVÚ.

Územia európskeho významu (ÚEV)

V katastrálnom území Osikov nie sú zriadené územia európskeho významu, ani do riešeného katastrálneho územia nezasahujú. V tesnom susedstve riešeného územia v geomorfologickom celku Čergov sa rozprestiera Územie európskeho významu (SKUEV0332) Čergov, s katastrálnym územím obce Osikov susedí na zodpovedajúcej hranici s katastrami Fričkovce, Babin Potok, Hradisko.

Chránené územia podľa osobitných predpisov. Kataster obce Osikov nie je súčasťou chránenej vodohospodárskej oblasti, ani CHVO do katastra nezasahuje.

Riešené katastrálne územie obce nie je súčasťou vodohospodársky chráneného územia.

V oficiálnom zozname vodárenských tokov vrátane ich povodí je vedený aj Fričkovský potok por.č. 93, č. hydrologického poradia 4-32-04-085, v zozname vodohospodársky významných tokov sú vedené Sekčov, por.č. 559, č. hydrologického poradia 4-32-04-079 (tečúci mimo riešeného katastra, ovplyvňovaný aj vodnými tokmi tečúcimi katastrom obce Osikov) a Fričkovský potok por.č. 561, číslo hydrologického poradia 4-32-04-085.

Zdroj: Vyhláška MŽP SR 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov (Zbierka zákonov č. 93/2005, s.1906).

Územný systém ekologickej stability. Podľa prvkov súčasnej krajinej štruktúry lesnaté časti katastra obce Osikov v geomorfologickom celku Čergov sa nachádzajú v priestoroch ekologicky stabilných, lesnatá, resp. nelesnou drevinovou vegetáciou porastená južná časť katastra s blokmi lúk je súčasťou priestorov ekologicky stredne stabilných. Severná časť

riešeného katastrálneho územia vrátane sídla, v ktorom prevláda orná pôda je klasifikovaná ako priestor ekologicky nestabilný.

Zo širšieho geografického hľadiska sa riešený kataster nachádza v území s veľkým (Čergov) a nízkym (Ondavská vrchovina) zastúpením ekostabilizačných prvkov (Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

V rámci klasifikácie ekologickej stability krajiny lesnaté časti katastra v západnom výbežku riešeného katastra možno zaradiť do 1. stupňa klasifikácie, t.z. do priestoru s veľmi vysokou ekologickou stabilitou, pás lesných enkláv a enkláv s nelesnou drevinovou vegetáciou, striedajúcich sa s lúčnymi enklávami do 2. stupňa v južnej a juhovýchodnej časti katastra, t.z. do priestoru s vysokou stabilitou a časť katastra so sídelno-poľnohospodárskym typom s veľkým zastúpením ornej pôdy krajiny do 4. stupňa, t.z. do priestoru s nízkou ekologickou stabilitou.

Poznámka: 1.stupeň predstavuje územie s malou antropickou záťažou, s chránenými územiami, s krajinnými prvkami s prírodnou a prírode blízkou vegetáciou, s veľmi veľkou biodiverzitou.

2.stupeň predstavuje územie s malou až strednou antropickou záťažou, s krajinnými prvkami s poloprirodzenou a prírode blízkou vegetáciou, s veľkou biodiverzitou.

4.stupeň predstavuje územie s rôznou antropickou záťažou, s krajinnými prvkami s vegetáciou synantropného charakteru a poľnohospodárskymi monokultúrami, s malou biodiverzitou.

V rámci územného systému ekologickej stability do riešeného územia zasahujú, resp. v riešenom území sa nachádzajú prvky nadregionálnej, regionálnej a miestnej (lokálnej) úrovne.

Prvky nadregionálneho a regionálneho ÚSES

Prvky nadregionálneho ÚSES. Južnou a juhozápadnou lesnatou časťou riešeného katastrálneho územia v smere JV – SZ prechádza **nadregionálny biokoridor Čergov**, zahŕňa lesné komplexy Buč (509) po Poddubinský potok na juhu a lokalitu Diaľne a v plnej miere juhozápadný lesnatý výbežok riešeného katastra. Okrem takmer súvislých lesných porastov z významných prírodných prvkov súčasťou nadregionálneho biokoridoru sú pramenné oblasti vodných tokov Diaľne, Potôčika, Osikovského potoka a Fričkovského potoka. Svojim charakterom a funkciou však plní predovšetkým úlohu biokoridoru terestrického (suchozemského) typu.

Regionálne prvky ÚSES. K prvkom ÚSES regionálnej úrovne je priradený terestricko-hydrický **Regionálny biokoridor (RBk) Raslavice – Richvald – Kružlov – Frička**, jeho súčasťou je aj časť povodia tu určujúceho vodného toku Sekčov so sprievodnou vegetáciou, vrátane sútokov s prítokmi Sekčova. Do katastrálneho územia obce Osikov tento regionálny biokoridor zasahuje len čiastkovo do severovýchodnej časti katastra, jeho súčasťou je príslušná koncová časť Fričkovského potoka. Z hľadiska významnosti k riešenému katastru (vzhľadom k plošnému vymedzeniu) je pôsobenie tohto regionálneho biokoridoru v riešenom katastri málo podstatné.

Zdroj: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Bardejov, SAŽP Banská Bystrica, 1995.

Poznámka: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Bardejov z roku 1995 v súčasnej dobe už nevyhovuje, aktuálne je upotrebitelný redukované, o.i. v ňom absentujú informácie o chránených územiach európskej sústavy chránených území Natura 2000. Napriek tejto skutočnosti situovanie nadregionálnych, resp. regionálnych prvkov územného systému ekologickej stability je v návrhu územného plánu akceptované. Je potrebné vypracovať nový RÚSES okresu Bardejov, prípadne RÚSES Čergova v prípade jeho kategorizácie za veľkoplošné chránené územie (CHKO).

Návrh - Regionálny biokoridor podhorskej kultúrnej stepi Osikov – Fričkovce – Hertník – Šiba – Hervartov – Bogliarka – Kružlov. Reálne existujúci biokoridor slúži pre migráciu, ale aj ako priestor vhodných pobytových podmienok pre niektoré stepné druhy avifauny, predovšetkým pre chriašteľa poľného (*Crex crex*) – európsky významný druh, prepelicu poľnú (*Coturnix coturnix*), prhlaviara čiernohlavého (*Saxicola torquata*), jarabice poľnej (*Perdix*

perdix). Tieto druhy sú špecificky viazané na okrajové podhorské lúčne a pasienkové spoločenstvá v podhorí Čergova (podobne aj v podhorí na severe a západe Čergova). Časť lúčnych spoločenstiev v podhorí je súčasťou CHVÚ Čergov.

V pásme sú mozaikovito umiestnené aj menšie bloky ornej pôdy v kultúrnej stepi, ktoré sú v kontaktnej zóne s lúčnymi a pasienkovými spoločenstvami domovom jarabice poľnej (*Perdix perdix*). Prhľaviar čiernohlavý je špecificky viazaný na krovinové spoločenstvá, vyskytujúce sa v prostredí lúk, pasienkov a hraničných lemov blokov ornej pôdy.

V katastrálnom území obce Osikov do navrhovaného RBk (obsadenosťou vyššie uvedenými cieľovými druhmi vtákov) patria lúčne spoločenstvá situované jednak na západnej hranici v kontakte s lesmi Čergova a jednak situované prevažne južne od sídla po lesné komplexy Dialne – Buč.

Návrh zaradenia k regionálnym biokoridorom vychádza z výsledkov Záverečnej správy z mapovania výberových druhov vtákov v Chránenom vtáčom území Čergov (v podhorí v úsekoch Fričkovce – Šiba, Hervartov – Richvald, Bogliarka – Kružlov a Malcov – Lukov) za rok 2015 v rámci projektu ŠOP SR - Vypracovanie programov starostlivosti o vybrané chránené vtáčie územia, čiastková správa: Buday, M., 2015).

Prvky lokálneho (miestneho) ÚSES. Pre územné plánovanie katastrálneho územia má význam predovšetkým aj vyčlenenie, identifikácia a akceptovanie prvkov ÚSES miestnej úrovne. Prvky miestnej úrovne plnia tiež funkcie biocentier a biokoridorov, ale zároveň aj funkciu interakčnú, umožňujúcu prepojenia medzi prvkami ÚSES vyššej hierarchickej úrovne (regionálnymi a nadregionálnymi).

V tejto súvislosti v katastrálnom území obce Osikov sa v návrhu strategického dokumentu Územný plán obce Osikov navrhuje akceptácia nasledujúcich prvkov miestneho územného systému ekologickej stability (návrh vychádza z reálnych podmienok a existencie prírodných realít v území):

1. **Lokálne biocentrum (LBc) Dialne** – v krajine predstavuje lesnaté, resp. nelesnou drevinovou vegetáciou porastené časti katastra v Ondavskej vrchovine v západo-východnej línii zhruba medzi kótami 544,1 Dialne, 508,8 Buč a 445,1 Nad stráňou (smerom k Vaniškovciam), vrátane vodného toku Dialne (perspektívne do lokálneho biocentra môže byť začlenená aj vodná nádrž Dialne, ktorej výstavbu plánuje návrh ÚPN-O Osikov; ak bude spĺňať podmienky pre zaradenie do prvkov ÚSES).

2. **Lokálny biokoridor (LBk) Fričkovský potok** – predstavuje ho hydricko-terestrický biokoridor Fričkovského potoka dvoch ekologicky samostatných, ale zároveň ekologicky úzko podmienených médií – vodného prostredia, resp. sprievodnej vegetácie toku. Sprievodnú vegetáciu toku tvorí prioritný biotop európskeho významu: Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (Ls1.3, 91E0²). K uvedenému lokálnemu biokoridoru je potrebné priradiť aj súbežne s tokom prebiehajúci úzky pás biotopu európskeho významu: Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (Lk5, 6430). (Pozri kap. 6 Biotopy európskeho a národného významu).

3. **Lokálny biokoridor (LBk) Osikovský potok** – predstavuje ho hydricko-terestrický biokoridor Osikovského potoka dvoch ekologicky samostatných, ale zároveň ekologicky úzko podmienených médií – vodného prostredia, resp. sprievodnej vegetácie toku. Sprievodnú vegetáciu toku tvorí prioritný biotop európskeho významu: Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (Ls1.3, 91E0²). Úsek Osikovského potoka pretekajúci intravilánom obce Osikov, predovšetkým v kvalite pôvodnosti brehových porastov je z dôvodu antropogénnych vplyvov zo strany sídla pozmenený, t.z. že (pochopteľne) nezodpovedá prírodnému a prirodzenému charakteru toku v porovnaní so stavom v úsekoch mimo zastavaného územia.

4. **Lokálny biokoridor (LBk) Potôčik** – predstavuje ho hydricko-terestrický biokoridor vodného toku Potôčik (Jareček), pozostávajúci z dvoch ekologicky samostatných, ale zároveň ekologicky úzko podmienených médií – vodného prostredia, resp. sprievodnej vegetácie toku. Sprievodnú vegetáciu toku tvorí prioritný biotop európskeho významu: Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (Ls1.3, 91E0).

Sumarizácia prvkov ÚSES v riešenom území vrátane návrhu nového regionálneho prvku a lokálnych prvkov:

- ☐ Nadregionálny biokoridor (NRBk) Čergov
- ☐ Regionálny biokoridor (RBk) Raslavice – Richvald – Kružlov – Frička
- ☐ Regionálny biokoridor (RBk) podhorskej kultúrnej stepi Osikov – Fričkovce – Hertník – Šiba – Hervartov – Bogliarka – Kružlov
- ☐ Lokálne biocentrum (LBc) Diaľne
- ☐ Lokálny biokoridor (LBk) Fričkovský potok
- ☐ Lokálny biokoridor (LBk) Osikovský potok
- ☐ Lokálny biokoridor (LBk) Potôčik (Jareček)

9. Obyvateľstvo – demografické údaje sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

Demografické údaje. Obec Osikov je malé vidiecke sídlo, k 1.januáru 2019 podľa obecnej evidencie obyvateľstva počet obyvateľov dosiahol číslo 988 (zdrojom je údaj z Obecného úradu Osikov). Z dlhodobejšieho hľadiska počet mierne stúpa, trendom je mierny rast.

Tento trend v obci podporuje postavenie sídla aj s jeho funkciou podľa koncepcie rozvoja územia stanovenej v ÚPN VÚC Prešovský kraj.

Návrh územného plánu vychádza z nasledujúceho reálneho a predpokladaného vývoja počtu obyvateľov:

Rok	1991	2001	2011	2020	2030	2040
Počet obyvateľov	852	901	969	995	1050	1100

Aktivity. V r. 2011 počet obyvateľov v produktívnom veku dosahoval 67,6 %, v poproduktívnom veku 13,30 % a v predproduktívnom veku 17,1 %. Ekonomicky aktívnych obyvateľov bolo 45,9 %. 80 % ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou dochádzalo (stavebníctvo, verejná správa, zdravotníctvo).

Dostupným zdrojom pracovných príležitostí pre obyvateľov obce sú Raslavice a mestá Bardejov a Prešov s ponukou v oblasti výroby, obchodu a služieb. Osikov je miestom bývania obyvateľov pracujúcich prevažne mimo obec, má však aj vlastnú výrobnú základňu, ktorá poskytuje pracovné príležitosti pre cca 1/5 ekonomicky aktívnych obyvateľov obce. Doplnková výrobná funkcia sa viaže najmä na poľnohospodársku a lesnú výrobu a výrobné a nevýrobné služby. Občianska vybavenosť poskytuje obyvateľom obce základné služby, ale aj pracovné príležitosti.

Demografická skladba obyvateľstva je stabilizovaná. K hlavným rozvojovým funkciám sídla patrí aj funkcia obytná. Návrh územného plánu vychádza z predpokladaného vývoja počtu obyvateľov a bytov: v roku 2020 bolo obývaných 212 bytov s obložnosťou 4,7 ubytovaných.

Pretože katastrálne územie obce je dobre dopravne prístupné a leží na rozhraní poľnohospodárskej a lesnatej krajiny, má perspektívne potenciál rozvoja rekreačnej funkcie lokálneho až regionálneho významu. Územie má predpoklady pre rozvoj zimnej aj letnej rekreácie; podmienkou je však vybudovanie potrebnej technickej a obslužnej infraštruktúry v podhorí Čergova.

Občianska vybavenosť. V obci je vybudovaná minimálna občianska vybavenosť (materská škola, základná škola pre 1. – 4.ročník, obecný úrad, kultúrny dom, amfiteáter, predajňa potravín, dve pohostinstvá, hasičská zbrojnica, dom smútku, kostol a cintorín a detské ihrisko. Časť zariadení je koncentrovaná v centre obce, ďalšie sú situované vo východnej, resp. západnej časti (mimo obce - v Raslaviciach sa nachádza 2. stupeň základnej školy, vyššiu občiansku vybavenosť ponúka okresné mesto Bardejov).

Rekreácia a cestovný ruch. Rekreačná funkcia je v obci zastúpená niekoľkými staršími objektmi, využívanými na chalupársku formu rekreácie a tiež vznikajúcou rekreačnou zónou Kamenec pri Osikovskom potoku (od obce po okraj lesa).

Okrem toho existujú turistické trasy z obce do pohoria Čergov a cyklistická trasa vedená po ceste III. triedy, ktorá je súčasťou medzinárodnej cyklomagistrály Karpatská cyklistická cesta.

Infraštruktúra – doprava. Obec Osikov je dobre dopravne prístupná cestou III. triedy, má priame cestné spojenie s Bardejovom a Prešovom. Obec má v blízkosti aj dobré železničné napojenie na okresné, resp. krajské mesto železničnou traťou Prešov – Kapušany - Bardejov.

Zásobovanie elektrickou energiou. V rámci obcí v širšom záujmovom území (vrátane obce Osikov) spoločne využívanou infraštruktúrou je 22 kV VN elektrická distribučná sieť, obec je napojená zo vzdušnej siete 22 kV prípojkami z linky č. 600 z ES Bardejov.

V obci je 5 trafostaníc, všetky sú vonkajšie stĺpové: TS1 na Potočnej ulici, TS2 na Družstevnej ulici pri hospodárskom dvore, TS3 na Mlynskej ulici, TS4 na Športovej ulici pri futbalovom ihrisku a TS5 na Hančíkovej ulici pri hospodárskom dvore.

Celkový výkon všetkých trafostaníc v obci je 1160 kVA.

Distribučná NN sieť v obci je vo vyhovujúcom stave, bola rekonštruovaná.

Vonkajšie osvetlenie predstavujú výbojkové svietidlá, osadené na stĺpoch distribučnej NN siete.

Východnou časťou riešeného katastra vedie VVN trasa 2x110 kV (spája ES Prešov 1 a ES Bardejov).

Zásobovanie plynom. Obec je zásobovaná zemným plynom distribučnými rozvodmi, ktoré prevádzkuje Slovenský plynárenský priemysel, a.s.

Zdrojom distribúcie zemného plynu je regulačná stanica plynu s výkonom 1200 m³ /hod., vybudovaná na východnom okraji susednej obce Fričkovce; je napojená na rozvod vedený od Prešova do Bardejova. Uvedená regulačná stanica zásobuje plynom Fričkovce a Osikov.

Spoje a telekomunikačné zariadenia

Na pevnú telefónnu sieť je obec napojená z automatickej telefónnej ústredne Slovak Telecomu v Bardejove. Telefónny kábel do obce je vedený pozdĺž cesty III. triedy.

Územie obce je pokryté signálom mobilných telefónnych operátorov, kvalita signálu však nie je dostatočná.

Rozvod obecného rozhlasu je zrealizovaný závesným káblom, ktorý je ukotvený na podperných bodoch distribučnej siete NN. Po určitých vzdialenostiach sú na týchto podperných bodoch osadené reproduktory. Ovládanie obecného rozhlasu je z rozhlasovej ústredne, ktorá sídli v budove obecného úradu.

Príjem televízneho signálu je zabezpečený pomocou televíznych antén a satelitných parabol. V súčasnej dobe aj v obci pribúdajú domy so satelitným príjmom, ktorý zabezpečuje kvalitný príjem.

Odpady a nakladanie s odpadmi

Celková suma odpadov vyprodukovaná obyvateľstvom Osikova nie je známa. V súčasnosti rodinné domy a zariadenia občianskej vybavenosti sú a budú vybavené 110 l zbernými nádobami na odpad a nádobami alebo vrecami na odpad, plánuje sa separácia odpadu.

Vývoz domového, ale aj separovaného odpadu je zabezpečovaný zmluvným vývozcom.

Tekuté odpady sú a budú odvádzané verejnou kanalizáciou do existujúcej ČOV, situovanej na východnom okraji obce Osikov.

Návrh územného plánu počíta s vybudovaním kompostoviska pre hospodárenie s biologickým odpadom a zberného dvora pri futbalovom ihrisku.

V riešenom území sa mimo zastavaného územia vyskytujú divoké (neriadené) skládky odpadu, tie by mali byť postupne odstránené a zhodnotené, veľkokapacitné kontajnery by mali vylúčiť možnosť ukladania divokých skládok.

V katastrálnom území obce je evidovaná Skládko komunálneho odpadu za potokom Diaľne ako environmentálna záťaž, ako druh činnosti je tu vykazovaná „skládko komunálneho odpadu“, so stredným stupňom priority EZ (K35-65), registrovaná ako: A – pravdepodobná environmentálna záťaž. Podľa posledných informácií je skládko sanovaná a odstránená.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF), v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok je zapísaný kostol sv. Michala (renesančný rímsko-katolícky kostol) z roku 1612.

Na území obce je evidovaná archeologická lokalita „Historické jadro obce Osikov“, v ktorom sa predpokladajú archeologické nálezy z obdobia stredoveku až novoveku. Evidovaná lokalita zahŕňa plochu pôvodnej obce medzi Hlavnou, Vaniškovskou, Družstevnou a Hančíkovou ulicou a ulicami Majer a Úvoz.

Krajský pamiatkový úrad Prešov v zmysle pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk na územiach aj mimo vyššie uvedených území s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi v procese územného a stavebného konania.

V katastrálnom území obce sa zachovali aj historické kaplnky a kríže, ktoré je potrebné zachovať, pretože akcentujú historický charakter osídlenia v krajine.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa paleontologické náleziská, ani významné geologické lokality nevyskytujú (nie sú evidované) a v súvislosti s poznatkami o geologickej stavbe územia sa ani nepredpokladajú.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

Z iných zdrojov znečistenia hluk v obci a jej katastri pochádza prevažne z prevádzky motorových vozidiel na cestných komunikáciách a z prevádzky poľnohospodárskych strojov.

Vzhľadom k intenzite dopravy, ktorá je na cestnej komunikácii v úseku Raslavice – Osikov – Fričkovce a ďalej ku Kľušovskej Zábave relatívne malá, v riešenom území sú hlukové pomery podlimitné.

Zdroj možných vibrácií sa v riešenom území nevyskytuje.

Radónové riziko z geologického podložia je v hrubých rysoch v katastrálnom území obce Osikov vrátane sídla nízke, časť katastra na juhovýchode v okolí hraničného Poddubinského potoka leží v časti so stredným radónovým rizikom. Uvedená informácia limituje vhodnosť stavebného využitia územia so stredným radónovým rizikom (vo vzťahu k zákonu č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhl. MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie žiarenia z prírodného žiarenia).

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Do katastrálneho územia obce Osikov nezasahuje nijaká zaťažená oblasť vyčlenená v zmysle environmentálnej regionalizácie SR z roku 1997 a jej aktualizácii v rokoch 2002 a 2005.

Súčasnú najdôležitejšie environmentálne problémy obce je možné prezentovať nasledovne:

- nedostatočná protipovodňová ochrana, hrozba povodňových záplav prívalovými vodami, absencia účinných vodozadržných opatrení
- nelegálne divoké skládky odpadu, resp. doterajší spôsob nakladania s odpadmi

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činností pre dotknuté obce, iné vplyvy

Údaje o počte obyvateľov dotknutých navrhovaným územným plánom s predpokladaným demografickým vývojom do roku 2040 sú uvedené v časti C, kap. II, podkapitole 9.

Návrh územného plánu je koncipovaný tak, aby vznikli podmienky pre stabilizáciu obyvateľstva (demografická skladba je mierne stúpajúca).

Návrhy územného plánu k obytnej funkcii obce. K hlavným rozvojovým funkciám sídla patrí aj funkcia obytná. Návrh územného plánu vychádza z predpokladaného vývoja počtu obyvateľov a bytov: v roku 2020 bolo obývaných 212 bytov s obložnosťou 4,7 ubytovaných, v roku 2030 je predpoklad 235 bytov s obložnosťou 4,5 a v cieľovom roku 2040 270 bytov s obložnosťou 4,1.

Pre dosiahnutie predpokladaného počtu obývaných bytov je v návrhovom období potrebné vybudovať cca 80 bytov, z nich 10 ako náhradu za nevyhovujúci bytový fond.

Počíta sa s vyšším počtom pozemkov na výstavbu rodinných domov oproti vyčíslenej potrebe, t.z. počíta sa s 50 % rezervou (príčinou sú komplikované majetkové vzťahy).

Výstavba rodinných domov sa sústreďuje na okraje obce v lokalitách Suchý jarok (Farská ul.), Hančík (Hančíkova ul.) a Na panskej. V ostatných častiach obce sa bude dostavovať vo voľných prielukách v pôvodnej zástavbe pri existujúcich miestnych komunikáciách.

Návrh územného plánu počíta aj s prestavbou schátraných a nevyhovujúcich objektov (v súčasnosti je 10 rodinných domov v nevyhovujúcom stavebno-technickom stave).

Skutočná potreba výstavby na nových plochách je cca 75 rodinných domov. Vo výkresovej časti návrhu územného plánu sú vyznačené plochy pre možnosť výstavby cca 180 rodinných domov, čo je dostatočná rezerva pre nerovnomerné zastavovanie jednotlivých lokalít.

Návrhy územného plánu v občianskej vybavenosti. V súčasnosti je v obci vybudovaná minimálna občianska vybavenosť (pozri kap. C. II.9). Urbanistická koncepcia rozvoja obce rieši v rámci občianskej vybavenosti tri základné úlohy: Dotvorenie vybavenostného centra obce (formou rekonštrukcie, nadstavieb a výstavieb), doplnenie športových zariadení (rekonštrukcia existujúcich, nové sú navrhnuté pri futbalovom ihrisku) a vytvorenie rekreačných areálov.

Návrhy územného plánu k ekonomickej základni. Ekonomickú základňu viazanú najmä na oblasť poľnohospodárstva predložený návrh územného plánu ju navrhuje zachovať v pôvodnom areáli dvora JRD, ostatné časti dvora budú využité na rozvoj malých podnikateľských zariadení z oblasti výroby a skladovania. Ďalšie samostatné podnikateľské areály budú situované západne od obce medzi Osikovom a Fričkovcami.

Návrhy územného plánu v doprave. Územný plán navrhuje úseky ciest III. triedy v prieťahu obcou doplniť v celom úseku o jednostranný chodník a o niky pre autobusové zastávky, na vjazdoch do obce zriadiť spomaľovacie ostrovčeky. Ostatné existujúce miestne komunikácie budú postupne upravované na vhodné kategórie s jednostranným chodníkom, novovybudované s jednostranným chodníkom a zeleným pásom, určenom prioritne pre uloženie inžinierskych sietí.

V rámci statickej dopravy sú v návrhu parkoviská pri zariadeniach občianskej vybavenosti (s kapacitou 100 verejných parkovacích miest), navyše s nabíjacími stanicami pre elektromobily.

Návrh územného plánu počíta aj s rozvojom cyklistickej dopravy (trás) a úpravou účelových komunikácií s prístupom k obhospodarovaným pozemkom.

Návrhy územného plánu k zásobovaniu energiami. V súvislosti s návrhom územného plánu rozšírenia obce o 73 rodinných domov, s rekonštrukciou a rozšírením zariadení občianskej vybavenosti a s vybudovaním rekreačného zázemia je navrhnutá inštalácia dvoch nových trafostaníc (TS6 s výkonom 160 kVA pre navrhovaný rekreačný areál Kamenec a Ts7 s výkonom 250 kVA pre obytnú výstavbu v častiach Suchý jarok a Za farou), navrhuje sa inštalácia rozvádzačov verejného osvetlenia (nové osvetľovacie body budú opatrené úspornými LED svetidlami, existujúce takisto) a počíta sa s úplnou plynofikáciou obce (uvažuje sa s dosiahnutím úrovne 95 % plynofikácie bytov, vrátane novo navrhovaných zástavieb. Zároveň sa počíta postupne s využívaním obnoviteľných zdrojov energie. Pripravovaný územný plán navrhuje pre návrhový stav 270 bytov a občiansku vybavenosť zabezpečiť 300 optických prípojok s cieľom pokryť obec internetom, rozvody pripojenia budú uložené v zemi.

Návrhy územného plánu k hospodáreniu s vodami. V obci sú vybudované verejný vodovod a splašková kanalizácia. Zásobovanie pitnou vodou je a bude realizované z vodárenských zdrojov Podčergovského skupinového vodovodu. Výhľadovo sa počíta s napojením na zdroje

Východoslovenskej vodárenskej sústavy (VN Starina) alebo Bardejovského skupinového vodovodu.

Odvádzanie splaškových vôd bude naďalej napojené na existujúcu ČOV. V lokalitách novej výstavby je a bude naviazané na potrebné rozšírenie splaškovej kanalizácie.

Zrážkové vody sú a budú odvádzané systémom povrchového odvádzania do miestnych tokov. Návrh územného plánu ráta v systéme s prvkami akumulácie a recyklácie zrážkových vôd.

Všeobecné zhrnutie. Návrh územného plánu obce Osikov obsahuje také riešenia, ktoré by v sebe nemali niesť riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady alebo by významne narušovali pohodu a kvalitu života, resp. stav životného prostredia. Obsahuje riešenia, ktorými sa skvalitnia ekonomické, sociálne a zdravotné podmienky pre dotknuté obyvateľstvo.

Hodnotiac vplyvy zámerov návrhu územného plánu na obyvateľstvo a jeho zdravie ako celku, môžeme ich zaradiť medzi vplyvy priame i nepriame, kumulatívne, dlhodobé i trvalé.

Prechodné krátkodobé zhoršenie životných podmienok obyvateľov môže nastať pri stavebnej činnosti zvýšením hlučnosti, prašnosti, zvýšením produkcie odpadov (predovšetkým stavebných odpadov). Z dlhodobého hľadiska krátkodobé zhoršenie životných podmienok neznamena zvýšené riziko na obyvateľstvo.

Uvedené zámery návrhu územného plánu obce Osikov potenciálne zvýšia možnosti zamestnanosti domáceho obyvateľstva, skvalitnia sociálne a demografické pomery, s vplyvom na úroveň verejného zdravia.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa Návrhu územného plánu obce Osikov nebude mať významný negatívny vplyv na horninové prostredie, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Vplyvy na horninové prostredie sa predpokladajú v etape výstavby plánovaných objektov v dôsledku odstránenia nadložných vrstiev a obnaženia horninového základu – tieto vplyvy nebudú siahäť nadmerne do hĺbky a nebudú podstatne narúšať horninu. Prípadné vplyvy budú priame a trvalé. Do priestorov lokalít s aktívnymi a potenciálnymi zosuvmi aktivity navrhované v územnom pláne nie sú umiestňované.

V katastrálnom území obce Osikov sa nenachádzajú dobývacie priestory nerastov a hornín, ani nie sú vytýčené chránené ložiskové územia a prieskumné územia. Z toho hľadiska sú vplyvy na nerastné suroviny vylúčené.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Povaha realizácie stavieb a činností podľa návrhu územného plánu nevyvolá zmeny v klimatických pomeroch obce a v jej okolí.

Určité „mikrozmeny“ v mikroklimé priľahlého okolia vyvolá budovanie prehrádzok a malých vodných prahov na zníženie rýchlosti odtoku, malých vodných nádrží a poldrov. Toto ovplyvnenie nebude zásadnej povahy, nebude mať negatívne vplyvy na klímu obce (a teda obyvateľstvo a jeho zdravie). Práve naopak, počas horúcich a suchých letných dní môžu existencia vodných nádrží, pokojnej vodnej hladiny i vodozádržné opatrenia prispieť

odparovaním v nedefinovanej vzdialenosti od zdrží k vylepšeniu klimatických pomerov. Tieto vplyvy budú sekundárne.

4. Vplyvy na ovzdušie

Realizácia navrhovaných stavieb a činností prezentovaných v návrhu územného plánu nevyvolajú negatívne zmeny v ovzduší. Územný plán nenavrhuje prevádzky a činnosti, ktoré by potenciálne významne ovplyvňovali kvalitu ovzdušia.

Krátkodobo vplyvy na ovzdušie môžu spôsobiť stavebné práce v bezprostrednom okolí realizovanej stavby formou zvýšenej prašnosti a emisií z pohybu dopravných a stavebných mechanizmov a úpravy povrchu v kontakte s pôdou, prípadne horninovým podložím. Tieto vplyvy budú sekundárne, krátkodobé resp. dočasné.

5. Vplyvy na vodné pomery

V návrhu územného plánu v zastavanom území obce sa počíta s údržbou Osikovského potoka s akceptovaním prietoku Q_{100} súčasnej úpravy, predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako priame a dlhodobé.

V textovej časti návrhu územného plánu sa uvádza, že úpravy majú mať prírodný charakter, nesmú obmedziť migráciu rýb a ostatných vodných živočíchov. Úpravy toku v zastavanom území majú byť vegetačné, bez spevneného dna, s nutnosťou prehĺbenia dna.

Územný plán navrhuje na zabezpečenie správneho hospodárenia s povrchovými vodami aplikovať opatrenia zamerané na spomalenie odtoku vody v povrchových tokoch a odtokových trasách. Opatrenia zahŕňajú nutnosť prehĺbenia dna a aplikovanie vodozadržných opatrení v krajine, t.z. budovanie prehrádzok spomaľujúcich prietok vody, vybudovanie retenčných nádrží a poldra. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako priame, kumulatívne (kumulácia vodozadržného efektu), dlhodobé až trvalé (najmä pri prevádzke malých vodných nádrží) a aktuálne (poldra).

Uvedené opatrenia sa predovšetkým týkajú Osikovského potoka vo voľnej krajine v úseku pred vtokom do zastavaného územia obce. V návrhu územného plánu pod Čergovom na katastrálnej hranici má byť vybudovaná vodná plocha, pri západnom okraji obce polder, na severozápadnom okraji obce Vodná nádrž Osikov.

Pod úsekom cesty III. triedy Osikov – Vaniškovce na východnom okraji riešeného katastrálneho územia v polohe Dielnice – Pod židami má byť vybudovaná ďalšia vodná nádrž.

Z viacerých hľadísk budovanie a následná existencia viacúčelových vodných nádrží a poldrov nad obcou i pod obcou bude pozitívnym prvkom v udržaní a zároveň v obohatení ekologickej stability krajiny riešeného územia (vrátane zvyšovania kvality diverzity živočíšnych druhov, viazaných na vodné prostredie a druhov pri vode žijúcich), v prvom rade však v zabezpečení ochrany zdravia a majetku obyvateľov obce, resp. blízkeho okolia.

Pozitívnym prvkom v riešení územia je však aj skutočnosť, že návrh územného plánu neplánuje (okrem budovania vodných nádrží a poldrov) zásahy do siete vodných tokov riešeného územia mimo údržby Osikovského potoka v zastavanom území obce, t.z., že prírodný charakter vodných tokov vrátane sprievodnej vegetácie ostáva bez zmien. Prípadné potrebné úpravy z hľadiska stability tokov a priepustnosti by mali mať lokálny, resp. bodový rozsah.

V súvislosti so zrážkovými vodami budú zriaďované zasakovacie prvky pri spevnených plochách, uprednostňované dláždené pešie plochy oproti betónovým a asfaltovým. Zrážkové

vody nebudú odvádzané do splaškovej kanalizácie, na ich odvádzanie bude slúžiť sústava priekop vedúcich popri miestnych komunikáciách a ako ochrana pred prívalovými vodami zo svahov sústava záchytných rigolov na okraji poľnohospodárskych pozemkov. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako nepriame, kumulatívne a dlhodobé až trvalé.

Ako ochrana pred prívalovými vodami predovšetkým na Osikovskom potoku nad obcou (zhruba v úseku medzi plánovanou vodnou nádržou na hranici katastra pod Čergovom a poldrom) bude slúžiť sústava protipovodňových prehrádzok a malých vodných prahov.

V oboch prípadoch, t.z. existencia vodných nádrží a poldrov, resp. protipovodňových prehrádzok musí byť technicky riešená tak, aby nebola prekážkou migrácie malých vodných organizmov a vodných živočíchov.

V prípade budovania malých vodných nádrží a poldrov sa predpokladá zásah do sprievodnej vegetácie tokov (brehových porastov); je to problém, ktorý je potrebné riešiť v záujme dosiahnutia plánovaného vodohospodárskeho cieľa, ale zároveň aj v záujme neprerušená funkcie lokálnych hydricko-terestrických biokoridorov (pozri kap. III.9 Vplyvy na chránené územia, na územný systém ekologickej stability).

Realizácia stavieb, ktorými sa bude zasahovať priamo do tokov vrátane úprav prístupu k úpravám zásahy sú však plánované aj s cieľom chrániť majetok a zdravie obyvateľov pred povodňovými prívalovými vodami.

Všeobecne návrh územného plánu deklaruje opatrenia, zamerané na spomalenie odtoku vody v tokoch a odtokových trasách. Okrem vyššie uvedených stavieb malých vodných nádrží, poldra, protipovodňových prehrádzok a malých vodných prahov sa jedná o udržiavanie mokradí v pramenných oblastiach a zasakovacích pásov.

Návrh rozšírenia splaškovej kanalizácie, nemiesanie jej aktívneho obsahu so zrážkovými vodami a výhľadovo aj rozšírenie kapacity ČOV napomôžu zvýšeniu kvality povrchových vôd. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako priame a dlhodobé.

Návrh územného plánu ďalej deklaruje ďalšie pozitívne prvky – hospodárenie so zrážkovou vodou, založené na jej využívaní vo forme zálievkovej a úžitkovej vody; budovanie vsakovacích prvkov pri spevnených plochách; odvádzanie zrážkových vôd do recipientov mimo splaškovej kanalizácie; budovanie záchytných priekop (rigolov) na exponovaných miestach v súlade s ochranou obce a pôdneho fondu (v lokalitách Za farou, Hančík a Kamence).

Vplyvy na vodné pomery ako celku budú teda rozmanité v závislosti od povahy zámeru a rozmanité čo do hodnotenia.

Všetky opatrenia uvedené v návrhu územného plánu jednoznačne budú mať pozitívne vplyvy na vodné pomery a podružne aj na iné prvky a zložky životného prostredia.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

Pre navrhovanú výstavbu najmä v extraviláne je potrebné zobrať pozemky pôvodne využívané ako poľnohospodárska pôda. Vyhodnotenie perspektívneho záberu PP bude spracované formou samostatných príloh. V riešenom území nie je navrhovaný záber lesného pôdneho fondu.

Realizácia činností a stavieb podľa ÚPN nebude mať negatívne vplyvy na pôdy, až na čiastočné úbytky pôdneho fondu. Výstavba rodinných domov, bytov a rozširovanie objektov občianskej vybavenosti, zriadenie rekreačného centra sa dotknú pôdy v rámci súčasného

zastavaného územia, aj mimo. Vplyvy úbytku pôdneho fondu čo do hodnotenia budú priame a trvalé.

Poľnohospodárska pôda mimo zastavaného územia bude zasiahnutá trvalými úbytkami predovšetkým realizáciou zástavby rodinných domov v nových lokalitách rozšírením pôvodného zastavaného územia obce o tieto lokality a trvalými úbytkami pôdy v súvislosti s umiestnením plánovaných objektov v navrhovaných lokalitách určených na rozvoj rekreačných zariadení (Kamenec).

Nepredpokladá sa v súvislosti s návrhmi územného plánu kontaminácia pôd, ohrozenie čistoty alebo kvality pôd. Pri realizácii stavieb stavebník je povinný odstrániť orniciu z plochy stavby, skladovať ju a použiť na také účely, aby na inom mieste plnila funkciu ornice.

Základným predpokladom pred výstavbou objektov je vyňatie príslušných častí pozemkov z poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

Návrh územného plánu prezentuje opatrenia na zamedzenie a minimalizáciu pôdnej erózie, najmä v súvislosti s hospodárením s povrchovými vodami (pozri vyššie kap. III.5 Vplyvy na vodné pomery).

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

V podstate každý jeden zásah do pôvodných prírodných pomerov môže znamenať ovplyvňovanie fauny a flóry. Z dôvodu, že významnejšie spoločenstvá flóry a fauny a niektoré významné biotopy sa viažu na plochy vymedzené ako prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES) a do niektorých týchto plôch navrhované aktivity podľa návrhu územného plánu v minimálnej miere zasahujú, je všeobecný predpoklad, že pri nerešpektovaní ekologických potrieb krajiny - jej segmentov môže dôjsť k významnejším negatívnym vplyvom na flóru a faunu a významné biotopy z hľadiska plošného záberu a redukcie ich funkcie.

V návrhu územného plánu obce Osikov sú prezentované aktivity, u ktorých je predpoklad, že môžu negatívne, indiferentne, ale i pozitívne vplývať na významné druhy rastlín, živočíchov a ich biotopy (štandardné životné podmienky), resp. na významné biotopy v zmysle klasifikácie „európsky a národne významné“.

Z aktivít, prezentovaných v návrhu územného plánu, u ktorých je predpoklad vplyvu na flóru, faunu a biotopy, sú vybrané tieto:

V zastavanom území sa zámery návrhu územného plánu napriek širokej škále návrhov prakticky nedotknú; chránená fauna, predovšetkým avifauna tolerujúca a využívajúca urbánne prostredie je schopná sa v súvislosti s ľudskými aktivitami premiestňovať a primerane na ne reagovať. Tu je potrebné konkrétne realizáciu aktivít plánovať tak, aby neboli podstatne narušené niektoré cykly, ako napr. hniezdenie a výchova mláďat. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako nepriame, sekundárne a krátkodobé.

Vo voľnej krajine, t.z. mimo zastavaného územia obce z aktivít, prezentovaných v návrhu územného plánu, u ktorých je predpoklad vplyvu na flóru, faunu a biotopy, sú vybrané tieto:

Z dopravných stavieb predovšetkým budovanie turistických trás, cyklistických trás, účelových ciest a cesty III. triedy (Osikov - Bartošovce), z vodných stavieb vybudovanie malej vodnej nádrže pod Čergovom na kat. hranici obce, poldra na JZ okraji obce, malej vodnej nádrže v areáli Starý gáter, vybudovanie malej vodnej nádrže (rybníka) v lokalite Dielnice; rozšírenie čistiarnie odpadových vôd pri východnom okraji obce; zo stavieb verejnej občianskej vybavenosti zriadenie rekreačného centra Kamenec.

Vplyvy uvedených stavieb a činností môžu byť podstatnejšie a ich rozsah, dosah a účinky je možné hodnotiť v závislosti od povahy a plošného vyjadrenia stavby alebo činnosti.

Vplyv niektorých vyššie uvedených zámerov návrhu územného plánu na chránené rastliny, biotopy, chránené živočíchy a ich biotopy bude nepodstatný až indiferentný. Podstatnejší vplyv môžu mať zámery – budovanie vodných nádrží a poldra, budovanie spevnených ciest v prostredí lúčno-pasienkových ekosystémov. V čase budovania môžu byť narušené najmä pobytové a hniezdne možnosti niektorých chránených druhov vtákov (chrapkáč poľný, prepelica poľná a niektoré druhy spevavcov hniezdiacich v bylinnom poraste). Na druhej strane budovanie systému viacúčelových vodných nádrží a poldra okrem kladného účinku z hľadiska ochrany zdravia a majetku obyvateľov pred prívalovými povodňovými vodami vytvorí relatívne nové ekosystémy, obohacujúce kvalitu biodiverzity krajiny.

Vybudovanie viacúčelových malých vodných nádrží v lokalitách pod Čergovom na Osikovskom potoku, v lokalite Starý gáter západne od obce, v lokalite Dielnice – Pod židami na východnom okraji riešeného katastra môže mať pozitívny vplyv na kvalitu i kvantitu biodiverzity; prostredie vodných nádrží „priláka“ niektoré druhy vodných a pri vode žijúcich vtákov a iných skupín živočíchov, tolerujúcich nové prostredie.

Migračné trasy nadregionálnej, regionálnej i miestnej úrovne u terestrických živočíchov (za potravou, za rozmnožovaním) nie sú plánovanými zámermi podstatne narušené. Výlučne terestrické biokoridory, ktoré využívajú predovšetkým cicavce (vysoká zver, šelmy) a stepné druhy avifauny nebudú dotknuté, pretože definovanie takého biokoridoru nie je viazané na úzky koridor, ale naopak, na relatívne široký; to sa týka aj avifauny v priestore. V riešenom území nadregionálny biokoridor Čergov, regionálny biokoridor avifauny Raslavice – Richvald – Kružlov - Frička, navrhovaný regionálny biokoridor podhorskej kultúrnej stepi Osikov – Fričkovce – Hertník – Šiba – Hervartov – Bogliarka – Kružlov nebudú zámermi územného plánu narušené a negatívne ovplyvňované. Predpokladané vplyvy (budovanie vodných nádrží a poldra a centra rekreácie v lokalite Kamenec) je možné vyhodnotiť ako priame, kumulatívne a dlhodobé, až trvalé.

Migrácia, resp. odovzdávanie genetických informácií limnických (vodných) živočíchov sa v riešenom území deje výlučne vo vodnom prostredí, ktoré predstavuje médium hydrickej časti hydricko-terestrických biokoridorov – tečúca voda. Na niektorých miestnych vodných tokoch (predovšetkým na Osikovskom potoku nad obcou) územný plán o.i. navrhuje vodozádržné systémy – prehrádzky; ide o pozitívny prvok, z hľadiska migrácie vodných živočíchov vrátane vodných mikroorganizmov nesmú však stavby (vrátane malých vodných nádrží) na tokoch pôsobiť ako neprekonateľné migračné bariéry. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako nepriame, sekundárne a krátkodobé alebo dočasné v prípade, ak stavby a činnosti nebudú mať bariérový efekt. Ak sa vodozádržné stavby stanú bariérami, negatívne vplyvy budú vyhodnotené ako priame, kumulatívne a dlhodobé, až trvalé.

Predpokladané vplyvy aktivít, prezentovaných v návrhu ÚPN na biotopy:

Zámery návrhu územného plánu, ktoré budú znamenať podstatnejšie zásahy do prírodného prostredia a teda teoreticky aj do biotopov sa okrem zastavaného územia obce sústreďujú na plochy v súčasnej poľnohospodárskej krajine, naviazané na blízkosť sídla.

Biotopy európskeho významu (biotopy národného významu nie sú v krajine riešeného územia evidované) uvedené v kap. C.II.6 sú zámermi návrhu územného plánu teoreticky

takmer nedotknuté. Napriek tomu je možné, že v niektorých prípadoch môžu byť atakované pri nerešpektovaní ich reálnej existencie; v tomto prípade je potrebné pred realizáciou zámeru konzultovať vhodnosť alebo presné umiestnenie s príslušnou odbornou organizáciou štátnej ochrany prírody. Jedná sa potenciálne o nasledujúcu realizáciu zámerov:

- Výstavba rekreačného centra v lokalite Kamenec. Predpokladaný zásah do biotopu európskeho významu Lk1, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky.
- Vybudovanie malej vodnej nádrže na Osikovskom potoku pod Čergovom na hranici riešeného katastra. Predpokladaný zásah do prioritného biotopu európskeho významu Ls1.3, 91E0* Jaseňovo- jelšové podhorské lužné lesy.
- Vybudovanie poldra JZ od obce Osikov. Predpokladaný zásah do prioritného biotopu európskeho významu Ls1.3, 91E0* Jaseňovo- jelšové podhorské lužné lesy.
- Vybudovanie viacúčelovej malej vodnej nádrže na západnom okraji obce medzi Osikovým -a Fričkovcami. Predpokladaný zásah do prioritného biotopu európskeho významu Ls1.3, 91E0* Jaseňovo- jelšové podhorské lužné lesy.
- Vybudovanie viacúčelovej malej vodnej nádrže na východnom okraji katastrálneho územia obce v lokalite Diaľne. Predpokladaný zásah do prioritného biotopu európskeho významu Ls1.3, 91E0* Jaseňovo- jelšové podhorské lužné lesy a biotopu európskeho významu Lk1, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky(v druhom prípade zásah do biotopu Lk1, 6510 nepodstatný.

8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Málo výrazné vplyvy na historickú štruktúru a scenériu krajiny bude mať situovanie a výstavba rekreačného areálu, vybudovanie troch malých viacúčelových vodných nádrží a vybudovanie poldra. Vzniknú tým nové krajinné prvky nadväzujúce na sídlo Osikov, ktoré nebudú pohľadovo rušiť vnímanie krajiny.

Podstatné zmeny vo vnímaní scenérie krajiny zo strany zámerov návrhu územného plánu nenastanú.

Vplyvy na krajinu je možné vyhodnotiť ako priame, ale aj sekundárne a trvalé, prípadne dlhodobé.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, na územný systém ekologickej stability

Vplyvy na chránené územia

V katastrálnom území obce Osikov nie sú zriadené chránené územia prírody národnej siete, zasahuje tu chránené územie európskej siete Natura 2000 - Chránené vtáčie územie Čergov (SKCHVÚ052) v juhozápadnom lesnatom výbežku katastrálneho územia Osikov.

Poznámka: Detailnejšie je uvedené chránené územie charakterizované v kap. C.II.8. tejto správy o hodnotení.

Zámery návrhu územného plánu Osikov, ktoré potenciálne majú alebo môžu mať vplyv na Chránené vtáčie územie Čergov:

- Stavba viacúčelovej vodnej nádrže pri kóte 438,7 v lokalite Briežky na Osikovskom potoku v priestore, ktoré je súčasťou CHVÚ, resp. na jeho hranici. Prítomnosť objektu vodnej nádrže potenciálne môže skvalitniť biodiverzitu krajinného segmentu – vodná hladina môže vytvoriť nový biotop pre vtáctvo, cicavce a hmyz naviazané na vodné prostredie. Vytvorí sa lokálna

mikroklíma, ktorá nebude mať negatívny vplyv na CHVÚ. Vplyv bude priamy, sekundárny, kumulatívny a dlhodobý.

- Zriadenie miestnej rekreačnej zóny Kamence pozdĺž Osikovského potoka (od juhozápadného okraja obce po okraj lesa) je plán, ktorý môže za určitých okolností aj negatívne vplývať na CHVÚ, predovšetkým v čase budovania objektov v nadväznosti na hniezdne obdobie niektorých cieľových druhov avifauny (vyrušovanie). Plánované zriadenie rekreačnej zóny Kamence je pre rozvoj obce (a regiónu) jednoznačne pozitívnym aktom, pri realizácii jednotlivých stavieb v blízkosti lesného komplexu však bude potrebné konzultovať vhodné načasovanie s územne príslušnou jednotkou odbornej organizácie štátnej ochrany prírody tak, aby nedošlo v hniezdom období k stratám na populáciách cieľových druhov avifauny, ak sa takéto druhy v kontaktnej zóne budú vyskytovať (výskyt nemusí byť zaznamenaný).

- Využívanie a údržba označených turistických chodníkov a cyklotrás v prostredí CHVÚ. Prípadné práce, ale aj pohyb turistov na turistickej trase môžu v období hniezdenia a výchovy mláďat vyvolať nepriaznivé stavy u druhov, predovšetkým európskeho významu a CHI dlhodobé, prípadne aj trvalé. Turistické chodníky a cyklotrasy obyčajne nebudú mať zásadný negatívny vplyv na predmety ochrany chráneného vtáčieho územia; v prípade možného nadmerného vplyvu na konkrétne hniezdenie konkrétneho významného druhu (predovšetkým dravcov) môže byť prevádzka turistického chodníka, alebo cyklotrasy dočasne obmedzená, až zakázaná, ak tak na základe podnetu od územne príslušnej odbornej organizácie ŠOP SR rozhodne príslušný okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie.

☒ Zámery, týkajúce sa inžinierskych sietí – rozvodu elektrickej energie formou vzdušného VN vedenia, územný plán umiestňuje do priestorov ležiacich mimo chráneného vtáčieho územia. K stratám na jedincoch a teda aj miestnych populáciách najmä dravcov žijúcich v CHVÚ môže dochádzať pri dosadaní dravcov na stĺpy VN vedenia, ak tieto pevné body nebudú opatrené technickými prvkami, zameranými na zabránenie dosadania veľkých druhov vtákov na konzoly. Z hľadiska vzdušného vedenia elektrickej energie je potrebné, aby nové (aj doterajšie) pevné body vedenia boli opatrené technickými prvkami, ktoré dosadaniu zabránia.

Poznámka: Pri zámeroch, ktoré môžu v období hniezdenia a výchovy mláďat negatívne vplývať na populácie druhov vtákov, predovšetkým druhov európskeho významu, ktoré tvoria predmet ochrany v chránenom vtáčom území, ale aj významných druhov vtákov národného významu - napr. dravce, sovy, bocian čierny, stepné druhy a i., je nutné okrem načasovania prác, pohybu techniky a pod. aj dočasne obmedziť pohyb turistickej verejnosti po trase, ak do jej blízkosti zasahuje ochranné pásmo hniezda významného chráneného druhu (kompetentný príslušný okresný úrad).

Realizáciu každého jedného zámeru je nutné v predprojektovej i projektovej etape prerokovať s územne príslušnou odbornou organizáciou Štátnej ochrany prírody Banská Bystrica – t.z. s Regionálnym centrom ochrany prírody v Prešove, v súčinnosti s Okresným úradom v Bardejove, odborom starostlivosti o životné prostredie.

V závere kapitoly sa konštatuje, že vyššie uvedené plány a zámery návrhu územného plánu nebudú mať významný negatívny vplyv na chránené vtáčie územie.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Prehľad prvkov ÚSES v riešenom území:

☒ Nadregionálny biokoridor (NRBk) Čergov

☒ Regionálny biokoridor (RBk) Raslavice – Richvald – Kružlov – Frička

☒ Regionálny biokoridor (RBk) podhorskej kultúrnej stepi Osikov – Fričkovce – Hertník – Šiba – Hervartov – Bogliarka – Kružlov (v návrhu)

- ☒ Lokálne biocentrum (LBc) Diaľne (v návrhu územného plánu v spojení s vybudovaním vodnej nádrže - rybníka)
- ☒ Lokálny biokoridor (LBk) Fričkovský potok
- ☒ Lokálny biokoridor (LBk) Osikovský potok
- ☒ Lokálny biokoridor (LBk) Potôčik (Jareček)

Zámery obsiahnuté v návrhu územného plánu obce Osikov zasiahnu len v nepodstatnej miere do niektorých prvkov ÚSES, najmä lokálnych (miestneho významu). K najviac ovplyvneným prvkom ÚSES bude patriť po zrealizovaní plánov lokálny biokoridor (LBk) Osikovský potok v úseku nad obcou po geomorfologický celok Čergov z dôvodu plánovaného vybudovania viacúčelovej malej vodnej nádrže v lokalite Briežky a vybudovania poldra JZ od obce. Z hľadiska ochrany a tvorby krajiny sa bude jednoznačne jednať o pozitívny zásah do krajiny, pretože v konečnom dôsledku existencia najmä vodnej nádrže, ale aj poldra budú pozitívne vplývať na niektoré zložky a prvky prírodného prostredia a vo vzťahu k obci aj sociosféry (zvýšenie kvality biodiverzity, vplyvy na mikroklimu, ochrana zdravia a majetku a i.).

Ostatné lokálne prvky ÚSES charakteru biokoridoru (uvedené vyššie v „prehľade prvkov ÚSES v riešenom území“) nebudú zámermi územného plánu podstatnejšie dotknuté.

V územnom pláne navrhované lokálne biocentrum (LBc) Diaľne má zahŕňať súčasné porasty nelesnej drevinovej vegetácie, časti voľnej krajiny a najmä plánovanú viacúčelovú vodnú nádrž – rybník, jej vybudovanie bude mať tiež jednoznačne pozitívny efekt na krajinu (podobne, ako plánované vodné nádrže a polder na Osikovskom potoku, resp. vodná nádrž západne od obce medzi Osikovom a Fričkovcami).

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky sa z hľadiska návrhu územného plánu neočakávajú, územný plán tento fenomén v obci potvrdzuje a rešpektuje. To sa týka aj známych a reálne predpokladaných archeologických nálezísk. Nové archeologické lokality môžu byť objavené počas výstavby objektov, vyplývajúcich so zámerov návrhu ÚPN.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality nie sú v tejto správe hodnotené z dôvodu ich prirodzenej absencie v riešenom území.

12. Iné vplyvy

Iné vplyvy navrhovaných činností a stavieb podľa ÚPN neboli v rozsahu tohto hodnotenia identifikované.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Dokumentácia ÚPN obce Osikov je vypracovaná o.i. v súlade s § 2 ods.1 písm. g) zákona č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon), ktorý ustanovuje, že územné plánovanie „určuje zásady využívania prírodných zdrojov, podmienok územia a celého životného prostredia, aby sa činnosťami v ňom neprekročilo únosné zaťaženie územia, aby sa vytvárala a udržiavala ekologická stabilita krajiny“.

Predpokladá sa, že činnosti a stavby podľa návrhu územného plánu budú mať určitý vplyv na životné prostredie (v závislosti od charakteru aktivít a stavieb a ich umiestnenia v krajine). Je však potrebné skonštatovať, že takmer nijaký z týchto vplyvov nie je možné v tomto štádiu vyhodnotiť ako vplyv významnej intenzity, tobôž nie ako negatívny vplyv.

Územný plán navrhuje aj realizáciu takých činností, ktoré samostatne v štádiu prípravy, zisťovacieho konania alebo povinného hodnotenia podliehajú posúdeniu podľa zákona EIA. Až na základe poznania podrobnejšieho riešenia v územnom pláne navrhovaných stavieb a činností, budú môcť byť v procese posudzovania konkrétnych činností a stavieb identifikované možné negatívne vplyvy a špecifikované konkrétne opatrenia na zmiernenie ich vplyvov na prírodu a životné prostredie vôbec.

Regulácia činností a stavieb realizovaných v budúcnosti podľa návrhu územného plánu obce Osikov je zameraná tak, aby sa zabezpečila minimalizácia negatívnych vplyvov na životné prostredie, musí byť podložená dodržaním ustanovení právnych predpisov, aktuálne uplatňujúcich sa v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia, to znamená aktuálnych právnych predpisov na úsekoch ochrany prírody a krajiny, ochrany ovzdušia, ochrany vôd, ochrany pôdneho fondu, odpadového hospodárstva, hluku, starostlivosti o pamiatky a prioritne na úseku ochrany zdravia obyvateľstva.

14. Zhodnotenie splnenia požiadaviek zo stanovísk k oznámeniu

Obstarávateľ – Obec Osikov, Obecný úrad Osikov v zastúpení Ing. Jozefom Kvokačkom, PhD, starostom obce predložil 31. augusta 2020 Okresnému úradu Bardejov, odboru starostlivosti o životné prostredie Oznámenie o strategickom dokumente „Územný plán obce Osikov“

Okresný úrad Bardejov doručil uvedené oznámenie podľa §6 ods.2 zákona EIA/SEA na zaujatie stanovísk schvaľujúcemu orgánu, dotknutým orgánom, dotknutým obciam a zverejnil ho na webovom sídle MŽP SR.

Spracovateľovi správy o hodnotení boli doručené nasledujúce stanoviská k oznámeniu o strategickom dokumente:

01 – Krajský pamiatkový úrad Prešov.

List č. KRUPO-2020/18001-2/75567/Jur z 22.septembra 2020

Vec: Záväzné stanovisko.

Výňatok z listu: .... KPÚ ... strategický dokument „Územný plán obce Osikov“ z hľadiska ochrany pamiatkového fondu nepožaduje posudzovať podľa zák. č. 24/2006 Z.z.

Podmienky:... Rešpektovať pamiatkový fond obce a postupovať v súlade s ustanoveniami pamiatkového zákona. Krajský pamiatkový úrad Prešov v spolupráci so stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní.

Poznámka zhotoviteľa SOH: Stanovisko v konštatačnej polohe a s podmienkami, vyplývajúcimi z ustanovení pamiatkového zákona. Návrh územného plánu rešpektuje podmienky KPÚ, uvedené v stanovisku.

02 – Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy.

List č. 4364/2020-5.3 47594/2020 z 23. septembra 2020

Vec: Oznámenie o strategickom dokumente „Územný plán obce Osikov“ – stanovisko.

Výňatok z listu:

1. V k.ú. obce Osikov sú evidované skládky odpadov tak, ako sú zobrazené na priloženej mape. Ministerstvo odporúča skládky dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii.

2. V území je na základe výpisu z Informačného systému environmentálnych záťaží evidovaná environmentálna záťaž:

Názov EZ: BJ/026/ Osikov – skládka TKO za potokom Dialne.

Názov lokality: Skládka TKO za potokom Dialne.

Stupeň priority: EZ so strednou prioritou (K 35 – 65).

Registrovaná ako: A pravdepodobná environmentálna záťaž.

Pravdepodobná environmentálna záťaž môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

3. .... hodnotené územie v zastavanej časti k.ú. Osikov a aj väčšiny nezastavaných častí patrí do rajónu stabilných území a v menšej miere do rajónu potenciálne nestabilných území s nízkym stupňom náchylnosti k aktivizácii svahových deformácií. Iba v JV časti k.ú. Osikov je evidované maloplošné územie s vysokým stupňom náchylnosti (Poznámka spracovateľa správy o hodnotení: ... na ľavom brehu hraničného Poddubinského potoka).

4. Územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika.

Poznámka zhotoviteľa SOH: Návrh územného plánu informácie ŠGS rešpektuje a zohľadňuje. Podľa aktuálnych informácií je environmentálna záťaž – skládka za potokom Dialne sanovaná. Návrh územného plánu neumiestňuje zámery do rajónu s vysokým stupňom náchylnosti k aktivizácii svahových deformácií, takisto neumiestňuje do územia so stredným radónovým rizikom.

03 – Okresný úrad Bardejov, odbor starostlivosti o životné prostredie.

List č. OU-BJ-OSZP-2020/010773 zo 14 .októbra 2020

Vec: Oznámenie o strategickom dokumente „Územný plán obce Osikov“ – stanovisko.

Výňatok z listu: Okresný úrad Bardejov, orgán štátnej správy ochrany ovzdušia nemá pripomienky k predloženému návrhu „Územný plán obce Osikov“.

Poznámka zhotoviteľa SOH: Stanovisko v konštatačnej polohe, bez pripomienok.

04 – Okresný úrad Bardejov, odbor starostlivosti o životné prostredie.

List č. OU-BJ-OSZP-2020/010772-002 zo 14. októbra 2020

Vec: Oznámenie o strategickom dokumente „Územný plán obce Osikov“ – stanovisko.

Výňatok z listu: Okresný úrad Bardejov, odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej správy odpadového hospodárstva z hľadiska záujmov odpadového hospodárstva nemá pripomienky k návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Osikov“.

Poznámka zhotoviteľa SOH: Stanovisko v konštatačnej polohe, bez pripomienok.

05 – Okresný úrad Bardejov, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií.

List č. OU-BJ-OCDPK-2020/010739-002 zo 4.novembra 2020

Vec: „Územný plán obce Osikov“ – stanovisko k strategickému dokumentu....

Výňatok z listu:

Pripomienky:

1. a 2. (v dvoch prípadoch) je nesprávne uvedené č. cesty III/3493, správne má byť č. III/3491.
3. Plochy pre výstavbu rodinných domov, navrhované na začiatku obce zo smeru od obce Vaniškovce, v úseku po pravej strane cesty III/3491 v smere Vaniškovce – Fričkovce, v extraviláne pred dopravným značením č. 305, situovať mimo ochranného pásma cesty III/3491. Dopravné napojenie lokality navrhujeme riešiť obslužnou komunikáciou .... s napojením na cestu III/3491 v obci Osikov v jej zastavanej časti. Uvedenú zmenu žiadame zapracovať aj do výkresovej časti.
4. Tunajší úrad si vyhradzuje právo dodatočne odsúhlasiť (resp. stanoviť podmienky) plochy pre výstavbu rodinných domov, navrhnuté pri ceste pod č. III/3524 (smer Bartošovce), ktorá bude zaradená do cestnej siete v roku 2021....
5. Situovanie autobusových zastávok pri ceste III/3491 v intraviláne obce Osikov (smer Fričkovce) je nevyhovujúce .... absentujú chodníky zo zastavanej časti obce smerom k zastávke. Žiadame prehodnotenie ich situovania a nájdenia vhodnejšieho miesta na zriadenie zastávok v súlade s STN 73 642....
6. Všetky nové dopravné napojenia miestnych komunikácií na cestu III. triedy musia vyhovovať STN 73 6110 (vzdialenosť križovatiek) a 73 6102 (prehodnotiť počet napojení v úseku navrhovanej výstavby rodinných domov po pravej strane cesty III/3491 v smere Vaniškovce – Fričkovce na konci obce v smere na Fričkovce.
7. Parkovacie plochy pri cestách III. triedy (pri cintoríne) navrhnuť fyzickým oddelením od jazdného pruhu a organizáciu dopravy riešiť tak, aby bol zabezpečený jeden vstup a výstup z parkoviska. Kolmé státiť pri ceste III. triedy s cúvaním do jazdného pruhu nie sú pri cestách III. triedy prípustné.
8. Všetky požadované zmeny zapracovať aj do výkresovej časti a pred schválením návrhu odsúhlasiť tunajším úradom.

Poznámka zhotoviteľa SOH: V procese finalizácie územnoplánovacej dokumentácie budú pripomienky akceptované a požadované zmeny zapracované do textovej i výkresovej časti návrhu územného plánu.

06 – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia ochrany prírody, biodiverzity a krajiny.

List č. 12220/2020-6.3 z 12.novembra 2020.

Vec: „Územný plán obce Osikov“ – záväzné stanovisko k oznámeniu o strategickom dokumente.

Výňatok z listu: .... Ministerstvo (aj na základe stanoviska ŠOP SR, č. RCOP PV/708-005/2020 z 12. novembra 2020 vydáva záväzné stanovisko.

V stanovisku v opise územia riešeného strategickým dokumentom je uvedené, že v území platí podľa zákona č. 543/2002 Z.z. prvý stupeň ochrany. V katastrálnom území sa nachádza CHVÚ Čergov (SKCHVU052), Nadregionálny biokoridor Čergov, Regionálny biokoridor Raslavice – Richvald – Kružlov – Frička a interakčný prvok Čergov a biotopy európskeho významu Ls5.1, Ls5.3, Lk1 a Lk5.

V stanovisku sa uvádza, že v strategickom dokumente sa na území CHVÚ Čergov navrhuje rozvoj rekreačného využívania územia formou vytvárania turistických a cyklistických trás lokálneho významu po existujúcich lesných cestách a chodníkoch. V blízkosti hranice CHVÚ je navrhnutá funkčná plocha rekreácie..... Nedôjde k novému záberu plochy CHVÚ, nepredpokladá sa významný negatívny vplyv na predmety ochrany CHVÚ. Navrhovanými

rozvojovými aktivitami nebudú dotknuté prvky ÚSES, ani územia biotopov európskeho významu.

V závere sa konštatuje, že strategický dokument nebude mať negatívny vplyv na územia európskej sústavy chránených území Natura 2000 a na ostatné záujmy ochrany prírody a krajiny a preto sa zo strany ministerstva nevyžaduje ďalšie posudzovanie strategického dokumentu v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z.

Poznámka zhotoviteľa SOH: Návrh územného plánu i vypracovaná správa o hodnotení rešpektujú prírodné danosti územia, ich špecifické nároky na ochranu.

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Opatrenia zamerané na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb podľa návrhu územného plánu obce Osikov sú súčasťou záväzných regulatívov územného plánu, vrátane vymedzenia verejnoprospešných stavieb.

Z pohľadu posúdenia vplyvov na životné prostredie je možné tieto opatrenia považovať za dostatočné, pozornosť je predovšetkým potrebné venovať aj požiadavkám, vyplývajúcich zo stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente, zakomponovaným „v rozsahu hodnotenia“.

Konkrétne stanovené preventívne, eliminačné a kompenzačné opatrenia na minimalizáciu vplyvov činností a stavieb podľa návrhu územného plánu obce Osikov na životné prostredie budú vymedzené – špecifikované vo vyjadreniach, stanoviskách, rozhodnutiach, povoleniach a súhlasoch dotknutých orgánov štátnej správy, verejnej správy, vydávaných v súlade s aktuálnymi právnymi predpismi zákonodarcu alebo rezortov.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

V dokumente „rozsah hodnotenia“, ktorý vydal Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie v Bardejove 9. novembra 2020 sa pre ďalšie hodnotenie vplyvu návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Osikov“ neurčujú varianty.

Z toho hľadiska je porovnanie možných variantov bezpredmetné.

V porovnaní s tzv. nulovým variantom je predložený strategický dokument „Územný plán obce Osikov“ v etape návrhu jednoznačne výhodnejší a progresívny vo všetkých oblastiach, ktoré aktuálne územno-plánovacia dokumentácia rieši. Nulový variant predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia v rozsahu jeho aktuálne zastavaného územia a plôch mimo zastavaného územia.

Navrhovaný územný plán je výhodnejší, pretože rieši existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy s cieľom eliminovať negatívne vplyvy na životné prostredie obce, vrátane jej obyvateľov a ich zdravia. Vytvára tiež podmienky na zlepšenie ekonomického postavenia obce, sociálno-ekonomického postavenia jej obyvateľov a environmentálnej problematiky.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Ako hlavné kritérium pri hodnotení sú predpokladané vplyvy navrhovaného územného plánu na životné prostredie a odhad ich významnosti v kapitole III. tejto správy o hodnotení, na základe poznania krajiny a bioty riešeného územia.

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie sa vychádzalo zo známych publikovaných informácií o území (vrátane environmentálnych dokumentácií súvisiacich s problematikou obce), z konzultácií s odbornými organizáciami (s územne príslušnou odbornou organizáciou ochrany prírody), z konzultácií so spracovateľom návrhu územného plánu a z úrovne vlastného poznania krajinného segmentu riešeného katastra, ako i z limitov určených všeobecne záväznými právnymi predpismi.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovávaní správy o hodnotení

Nedostatky pri vypracúvaní správy vychádzajú zo skutočnosti, že pre obec Osikov nie sú známe relevantné konkrétne údaje, charakterizujúce merateľný stav niektorých zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie (napr. územne konkrétne údaje z meraní o kvalite a stave ovzdušia, povrchových a podzemných vôd a pôdneho horizontu).

Neurčitosti môžu vyplývať i zo skutočnosti, že na základe návrhov územného plánu nie je pochopiteľne možné určiť, o aké konkrétne spôsoby a metódy realizácie činností sa bude jednať v rámci navrhovaných funkčných plôch. Nie sú a nemôžu byť k dispozícii detailné technické údaje, tie sa budú riešiť na úrovni konkrétnej predprojektovej a projektovej prípravy stavby, resp. činnosti.

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Obec Osikov nemá v súčasnosti pre ďalší rozvoj platnú územno-plánovacia dokumentáciu. Pre riadenie rozvoja obce, s cieľom zabezpečiť jej atraktivnosť pre domáce obyvateľstvo i návštevníkov, zabezpečiť podmienky pre ďalší ekonomický a sociálny rast pri minimalizácii vplyvov na životné prostredie, pri realizácii nových aktivít na území obce (aj v kontexte so širším geografickým priestorom) je nevyhnutné riadiť sa koncepčným dokumentom s jasne stanovenými územno-priestorovými pravidlami a zásadami. Takéto požiadavky hodnotený návrh Územného plánu obce Osikov plní.

Návrh územného plánu obce Osikov je vypracovaný v súlade s nadradenými koncepciami starostlivosti o životné prostredie, nadradenými územno-plánovacími dokumentáciami, primerane rieši problematiku obyvateľstva a jeho zdravia, rieši návrhy na odstránenie environmentálnych problémov, rešpektuje historický charakter obce i historickú štruktúru krajiny, územný systém ekologickej stability, chránené územia, chránené biotopy a druhy, historické pamiatky a potenciálne archeologické náleziská.

IX. Riešiteľ - autor správy o hodnotení, podpis riešiteľa :

Ing.arch. Vladimír Ligus
Urbeko s.r.o., Prešov

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- ☐ Danko, Š. et al., 2002: Rozšírenie vtákov na Slovensku. SAV Bratislava.
- ☐ Gúgh, J, Trnka, A., Karaska, D., Ridzoň, J., 2015: Zásady ochrany európsky významných druhov vtákov a ich biotopov. Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica.
- ☐ Karaska, D., Trnka, A., Krištín, A., Ridzoň, J., 2015: Chránené vtáčie územia Slovenska. Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica.
- ☐ Kol., 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 1.vyd. MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica.
- ☐ Kol., 1995: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Bardejov. SAŽP Banská Bystrica, pob. Prešov.
- ☐ Nemčok, J., 1990: Geologická mapa Pienin, Čergova, Ľubovnianskej a Ondavskej vrchoviny. GÚDŠ Bratislava.
- ☐ Stanová, V., Valachovič, M., (eds.) 2002: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Osikove .....

.....
Ing. Jozef Kvokačka, PhD
starosta obce Osikov